

KRAJOWA RADA
REGIONALNYCH IZB OBRACHUNKOWYCH
REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W OLSZTYNIE

Informacja o wynikach kontroli koordynowanej
Kontrola dotacji celowych na referenda,
wybory prezydenckie i parlamentarne w 2015 r.

Krajowa Rada
Regionalnych Izb Obrachunkowych

Informacja o wynikach kontroli koordynowanej

**DOTACJE CELOWE NA REFERENDA,
WYBORY PREZYDENCKIE I PARLAMENTARNE W 2015 R.**

Koordynator kontroli
Regionalna Izba Obrachunkowa w Olsztynie

Opracowanie przygotowano w Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Olsztynie

Przygotowanie do druku: Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy

Projekt okładki – Justyna Szelągowska

Druk: Drukarnia „Polraster”
ul. Orawska 19, 85-353 Bydgoszcz

Szanowni Państwo

W imieniu Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych, przedstawiamy informację o wynikach kontroli koordynowanej przeprowadzonej przez regionalne izby obrachunkowe w zakresie dotacji celowych na referenda, wybory prezydenckie i parlamentarne w 2015 r. Podstawą podjęcia kontroli była Uchwała Nr 5/2016 Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych z dnia 24 maja 2016 r. w sprawie tematów koordynowanej kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w 2017 r.

Koordynatorem kontroli – w imieniu KR RIO – była Regionalna Izba Obrachunkowa w Olsztynie.

Regionalne izby obrachunkowe zobowiązane są do prowadzenia kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zadań administracji rządowej, wykonywanych przez te jednostki na podstawie ustaw lub zawieranych porozumień zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561). Specyfika prowadzenia kontroli kompleksowych gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego określona w art. 7 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych nie zawsze umożliwia zbadanie dokumentacji wytworzonej w zakresie prawidłowości wydatkowania dotacji przekazanej z budżetu Państwa na ww. zadania administracji rządowej.

Rok 2015 był okresem szczególnym, w którym jednostki samorządu terytorialnego wykonywały zadania zlecone wynikające z ustawy Kodeks wyborczy w zakresie przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, referendum ogólnokrajowego oraz wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Realizacja w ciągu jednego roku budżetowego wymienionych trzech zadań była jedną z przesłanek do przeprowadzenia po raz pierwszy w trybie kontroli koordynowanej przez regionalne izby obrachunkowe prawidłowości wydatkowania środków pochodzących z budżetu Państwa.

Celem kontroli było zbadanie i ocena przestrzegania prawidłowości wykorzystania i rozliczania dotacji udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r., referendum ogólnokrajowe w dniu 6 września 2015 r. oraz wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r.

Kontrola, obejmowała prawidłowość wykorzystania otrzymanych dotacji przez gminę, rzetelność dokumentowania rozliczeń otrzymanych dotacji przez gminę, zwrot dotacji niewykorzystanej, wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, nienależnie lub nadmiernie pobranej, ewidencję księgową i sprawozdawczość budżetową związaną z dotacją.

W czasie kontroli koordynowanej zostały określone występujące nieprawidłowości oraz ustalono wymiar finansowy realizowanych zadań.

Szczegółową kontrolą prawidłowości wykorzystania i rozliczania dotacji udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r., referendum ogólnokrajowe w dniu 6 września 2015 r. oraz wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r. przeprowadzono w 69 gminach we wszystkich województwach.

Celem zapewnienia większej miarodajności otrzymanych danych, które miały wpływ na formułowanie wniosków, wykorzystano również Informację Szefa Krajowego Biura Wyborczego:

- o wydatkach z budżetu państwa poniesionych na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r.,
- o wydatkach z budżetu państwa poniesionych na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego w dniu 6 września 2015 r.,
- o wydatkach z budżetu państwa poniesionych na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej i do Senatu Rzeczypospolitej w dniu 25 października 2015 r.

Posłużyły one do zobrazowania i porównania wielkości udziałów kwot wykorzystanych na realizację poszczególnych jednostkowych zadań w ogólnej wielkości środków przekazanych gminom na realizację poszczególnych zadań wynikających z Kodeksu wyborczego w odniesieniu do jednostek kontrolowanych i wszystkich jednostek samorządu terytorialnego.

Krajowa Rada RIO wyraża przekonanie, że zebrany materiał z powyższej kontroli koordynowanej będzie cennym źródłem wiedzy na temat prawidłowego wykorzystania środków publicznych służących wykonywaniu zadań powierzonych samorządom terytorialnym.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Olsztynie

Iwona Bendorf-Bundorf

Przewodnicząca
Krajowej Rady
Regionalnych Izb Obrachunkowych

Grażyna Wróblewska

Spis treści

1.	Wstęp	7
1.1.	Rys historyczny prawa wyborczego po 1989 r.	7
1.2.	Tematyka i cel kontroli	8
1.3.	Dane dotyczące jednostek kontrolowanych	9
2.	Analiza stanu prawnego	10
2.1.	Wprowadzenie	10
2.2.	Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r.	11
2.3.	Referendum ogólnokrajowe w dniu 6 września 2015 r.	13
2.4.	Wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r.	15
2.5.	Naruszenie zasad wykorzystania dotacji a podstawa odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	17
2.6.	Ewidencja księgowa i prezentowanie w sprawozdaniach budżetowych dotacji celowych i ich wydatkowania na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Referendum ogólnokrajowe oraz wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej	18
2.6.1.	Ujęcie w budżecie dotacji celowych na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, referendum ogólnokrajowe, wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej odpowiednio do stosownych pism dyrektorów Delegatur Krajowego Biura Wyborczego zawiadamiających o przyznaniu planu wydatków	18
2.6.2.	Prawidłowość ewidencjonowania w księgach rachunkowych budżetu dotacji celowej i wydatków z niej finansowanych na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, referendum ogólnokrajowe, wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej na kontach 133 – „Rachunek budżetu”, 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”, 901 – „Dochody budżetu”, 902 – „Wydatki budżetu”	19
2.6.3.	Rzetelność, bezbłędność, sprawdzalność i prowadzenie na bieżąco ksiąg rachunkowych budżetu w zakresie zaewidencjonowanej dotacji celowej na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, referendum ogólnokrajowe, wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej	19
2.6.4.	Wyodrębnienie w księgach rachunkowych jednostki budżetowej realizującej zadanie ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków	20
2.6.5.	Prawidłowość ewidencjonowania dotacji celowej na koncie 130 – „Rachunek bieżący jednostki” w księgach rachunkowych jednostki realizującej zadanie	20
2.6.6.	Wykazanie w sprawozdaniach budżetowych danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej w zakresie dotacji celowych na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, referendum ogólnokrajowe, wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej	21
3.	Wynik przeprowadzonych kontroli	23
3.1.	Ustalenia kontroli dotyczące wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r.	23
3.2.	Ustalenia kontroli dotyczące Referendum ogólnokrajowego w dniu 6 września 2015 r.	27
3.3.	Ustalenia kontroli dotyczące Wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r.	32
3.4.	Zestawienie zbiorcze	36
4.	Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli	39
5.	Podsumowanie wyników kontroli	42
6.	Wykaz jednostek objętych kontrolą wg właściwości miejscowej RIO	44

1. Wstęp

1.1. Rys historyczny prawa wyborczego po 1989 r.

Pod koniec XX wieku, na skutek przemian ustrojowych w Polsce nastąpiło formowanie prawa wyborczego według standardów przyjętych przez demokratyczne rządy. Wprowadzenie powyższych standardów miało na celu:

- stworzenie gwarancji instytucjonalnych dla funkcjonowania wielopartyjnego systemu organizowania się obywateli,
- prowadzenie wolnej, w granicach obowiązującego prawa, i opartej na konkurencyjności programowej kampanii wyborczej,
- ustanowienie mechanizmów umożliwiających prawnie określonym podmiotom zgłaszanie na równych zasadach kandydatów oraz zapewniających wyborcom podstawowe informacje o kandydatach, w tym o reprezentowanej opcji politycznej,
- wprowadzenie zasady zaskarżalności poszczególnych czynności wyborczych oraz nadzoru społecznego nad całym postępowaniem wyborczym, w tym nad przebiegiem głosowania i ustaleniem wyników głosowania oraz wyniku wyborów,
- powierzenie stwierdzania ważności wyborów, z prawem do ich unieważnienia w całości lub części, władzy sądowej,
- powierzenie przeprowadzania wyborów niezależnym od innych władz organom wyborczym oraz nadanie tym organom, na odpowiednim poziomie ich struktury terytorialnej, statusu stałego organu, działającego bezustannie, a nie tylko w okresie wyborczym (Państwowa Komisja Wyborcza i komisarze wyborczy),
- powołanie wykwalifikowanego wyborczego aparatu urzędniczego, spełniającego wobec organów wyborczych funkcje wykonawcze (Krajowe Biuro Wyborcze) i pomocnicze (urzędnicy wyborczy w gminach, powiatach i województwach),
- ustalenie zasady jawności finansowania udziału uprawnionych podmiotów w wyborach, w tym zasady reglamentacji finansowej kampanii wyborczej i sprawozdawczości z przychodów i wydatków na cele wyborcze, weryfikowanej przez organy wyborcze oraz związanych z tym nowych rozwiązań w systemie finansowania partii politycznych.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 czerwca 1991 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 59, poz. 252), ustanowiony został stały organ właściwy w sprawach przygotowania, organizacji oraz przeprowadzania wyborów – Państwowa Komisja Wyborcza (zwana dalej PKW), natomiast dla zapewnienia wykonania zadań i obsługi PKW utworzono Krajowe Biuro Wyborcze.

Spośród najważniejszych wydarzeń należy wskazać:

- 28 czerwca 1991 r. – uchwalenie ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3 lipca 1991 r. – wejście w życie ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej,
- 5 lipca 1991 r. – uchwalenie zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie powołania składu osobowego Państwowej Komisji Wyborczej (M. P. Nr 22, poz. 153),
- 10 lipca 1991 r. – pierwsze posiedzenie nowo powołanej Państwowej Komisji Wyborczej,
- 11 lipca 1991 r. – powołanie przez Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek PKW, Kierownika Krajowego Biura Wyborczego.

Z punktu widzenia czysto praktycznego największym wydarzeniem w przypadku prawa wyborczego było uchwalenie w dniu 5 stycznia 2011 r. ustawy – Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112, **od dnia 4 stycznia 2017 r. Dz. U. z 2017 r. poz. 15 z późn. zm.**). Przyjęcie aktu prawnego tej rangi całościowo regulującego problematykę wyborczą było spełnieniem postulatu zgłaszanego jeszcze w latach dziewięćdziesiątych XX w. i ponawianego w pierwszej dekadzie obecnego tysiąclecia, za którym opowiadali się również przedstawiciele administracji wyborczej, jak i osoby ze środowiska polityków. Kodeks wyborczy był powszechnie oczekiwany i to z kilku podstawowych przyczyn. Po pierwsze, w sytuacji obowiązywania pięciu odrębnych ustaw wyborczych, nie ułatwiała to przeprowadzania wyborów. Po drugie, między regulacjami tymi występowały trudne do zrozumienia rozbieżności w unormowaniu tych samych kwestii (jak np. różne godziny otwarcia w dniu głosowania lokali obwodowych komisji wyborczych). Po trzecie, oczekiwano wprowadzenia nowych rozwiązań w prawie wyborczym, ustanowienia instytucji, które będą odpowiadać aktualnym czasom i służyć na przyszłość. Po czwarte, w uchwaleniu kodeksu wyborczego upatrywano szanse na stabilizację prawa wyborczego.

Idea uchwalenia Kodeksu wyborczego spotkała się ze zdecydowaną aprobatą wszystkich sił politycznych. Już wówczas zarysowały się też najbardziej sporne kwestie tej regulacji, którymi były między innymi:

- wprowadzenie okręgów jednomandatowych w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyborach do organów stanowiących w gminach do 40 tys. mieszkańców,

- wprowadzenie możliwości dwudniowego głosowania, głosowania przez pełnomocnika, głosowania przy użyciu metody Braille'a, jak i wyboru metody przeliczania głosów w przypadku wyborów proporcjonalnych (d'Hondt bądź Sainte-Laguë).

Uchwalenie Kodeksu wyborczego niewątpliwie spełniło wiele z pokładanych w nim nadziei. Uchylonych zostało pięć dotychczasowych ustaw wyborczych, dokonano ujednolicenia regulowanej materii (np. czas otwarcia w dniu głosowania lokali obwodowych komisji wyborczych), jak i ustanowiono pewne nowe rozwiązania w istotny sposób zmieniające prawo wyborcze i przebieg procesu wyborczego. Najważniejszymi w tej regulacji było wprowadzenie jednomandatowych okręgów wyborczych w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz podczas wyborów do rad gmin w gminach niebędących miastami na prawach powiatu, uzależnienie posiadania biernego prawa wyborczego od warunku niekaralności, zachowanie kwot płci na listach wyborczych, możliwość dwudniowego głosowania czy głosowania korespondencyjnego przez wyborców przebywających za granicą, jak i określenie uprawnień dla obserwatorów międzynarodowych, których praca nie była wcześniej unormowana w żadnej z ustaw wyborczych.

Pomimo wielu dodatnich cech, Kodeks wyborczy nie był aktem dopracowanym. Najlepiej świadczy o tym fakt, że jeszcze przed wejściem w życie był on aż pięciokrotnie nowelizowany. Spory o treść Kodeksu wyborczego i prawa wyborczego nie zakończyły się, jak wiadomo, z chwilą jego wejścia w życie. Do końca grudnia 2016 r. był nowelizowany kilkunastokrotnie, a od dnia 4 stycznia 2017 r. obowiązuje tekst jednolity ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 15 z późn. zm.).

W administracji wyborczej niewątpliwie szczególną rolę odgrywa wyborczy aparat pomocniczy PKW, którym jest Krajowe Biuro Wyborcze. Krajowe Biuro Wyborcze powstało na mocy art. 55 ustawy Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Biuro zapewnia obsługę Państwowej Komisji Wyborczej, komisarzy wyborczych oraz innych organów wyborczych, a także warunki organizacyjno-administracyjne, finansowe i techniczne związane z organizacją i przeprowadzeniem wyborów i referendum. Pracą Biura kieruje Szef Krajowego Biura Wyborczego. Jednostkami organizacyjnymi Krajowego Biura Wyborczego są zespoły i delegatury, stanowiące wysoko wyspecjalizowaną profesjonalną kadrę urzędników, których bezstronność jest jedną z najważniejszych gwarancji rzetelności przeprowadzanych wyborów.

Reasumując, najważniejsze efekty polskiego prawa wyborczego stanowią jedno z większych osiągnięć polskiej transformacji ustrojowej. Prawo wyborcze jest również najbardziej dynamiczną częścią prawa konstytucyjnego. Poszukiwanie nowych i lepszych rozwiązań czy instytucji służących sprawiedliwości, uczciwości i sprawności wyborów jest więc zrozumiałe. Rosnące wydatki budżetu państwa na obsługę procesów wyborczych i referendalnych skłaniają do poszukiwania i wykorzystania już dostępnych, nowoczesnych i wydajniejszych, a zarazem tańszych rozwiązań i narzędzi takich jak np. głosowanie elektroniczne (e-voting) spełniających wszelkie wymogi określone w Kodeksie wyborczym.

1.2. Tematyka i cel kontroli

Podstawą podjęcia kontroli była Uchwała Nr 5/2016 Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych z dnia 24 maja 2016 r. w sprawie tematów koordynowanej kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w 2017 r.

Rok 2015 był okresem historycznie ważnym, w którym jednostki samorządu terytorialnego wykonywały zadania zlecone wynikające z ustawy Kodeks wyborczy w zakresie przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, referendum ogólnokrajowego oraz wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Tematem kontroli koordynowanej była kontrola dotacji celowych na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r., referendum ogólnokrajowe w dniu 6 września 2015 r. oraz wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r.

Celem kontroli było zbadanie i ocena przestrzegania prawidłowości wykorzystania i rozliczania dotacji udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r., referendum ogólnokrajowe w dniu 6 września 2015 r. oraz wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r.

Kontrola, która przeprowadzona była w jednostkach samorządu terytorialnego obejmowała następujące zagadnienia:

- prawidłowość wykorzystania otrzymanych dotacji przez gminę,
- rzetelność dokumentowania rozliczeń otrzymanych dotacji przez gminę,
- zwrot dotacji niewykorzystanej, wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, nienależnie lub nadmiernie pobranej,
- ewidencja księgowa i sprawozdawczość budżetowa związana z dotacją.

Regionalne izby obrachunkowe zobligowane są do prowadzenia kontroli zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561). Od 1993 roku była to pierwsza

kontrola tego rodzaju wydatków realizowana w trybie kontroli problemowej koordynowanej w wybranych jednostkach samorządu terytorialnego całej Polski. Ponadto, wyniki prowadzonych przez izby kompleksowych kontroli gospodarki finansowej, a także orzecznictwo komisji orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych wskazują, że dotacje udzielane jednostkom samorządu terytorialnego stanowią również potencjalne źródło wystąpienia nieprawidłowości w gospodarce finansowej.

1.3. Dane dotyczące jednostek kontrolowanych

Kontrola objęła 69 jednostek samorządu terytorialnego wybranych z obszaru działania 16 regionalnych izb obrachunkowych. Każda z szesnastu regionalnych izb obrachunkowych przeprowadziła kontrolę co najmniej 3 jednostek samorządu terytorialnego, wybranych spośród ujętych w planie kontroli kompleksowych na 2017 rok, które otrzymały dotacje celową na realizację zadań zleconych wynikających z ustawy Kodeks wyborczy. Kontrolą przeprowadzoną przez poszczególne regionalne izby obrachunkowe objęto każdorazowo wytworzoną dokumentację w okresie od 10 kwietnia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku.

2. Analiza stanu prawnego

2.1. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 124 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2011 r. Nr 21, poz. 112 z późn. zm., **od dnia 4 stycznia 2017 r. Dz. U. z 2017 r. poz. 15 z późn. zm.**), z budżetu państwa pokrywane są wydatki związane z zadaniami komisarzy wyborczych i komisji wyborczych niższego stopnia oraz zapewnieniem ich obsługi przez wyznaczone do tych celów organy i jednostki organizacyjne, a więc *de facto* z zadaniami zleconymi jednostkom samorządu terytorialnego na wybory i referenda. Środki finansowe na wymienione zadania wykonywane przez jednostki samorządu terytorialnego są przekazywane w terminach umożliwiających ich wykonywanie – art. 124 § 2 ustawy Kodeks wyborczy. Znajduje to potwierdzenie w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1115 z późn. zm., od 13 kwietnia 2015 r. Dz. U. z 2015 r. poz. 513 z późn. zm., od dnia 18 lutego 2016 r. Dz. U. z 2016 r. poz. 198 z późn. zm., **od dnia 28 lipca 2017 r. Dz. U. z 2017 r. poz. 1453 z późn. zm.**), stanowiącym, iż jednostka samorządu terytorialnego wykonująca zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami otrzymuje z budżetu państwa dotacje celowe w wysokości zapewniającej realizację tych zadań. Zgodnie z art. 49 ust. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego kwoty dotacji celowych, o których mowa w ust. 1, ustala się zgodnie z zasadami przyjętymi w budżecie państwa do określania wydatków podobnego rodzaju.

Na podstawie art. 124 § 4 ustawy Kodeks wyborczy zasady planowania finansowego oraz realizacji wydatków na wybory i referenda, a także sprawozdawczości finansowej określają przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm., od dnia 18 listopada 2016 r. Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm., **od dnia 10 listopada 2017 r. Dz. U. z 2017 r. poz. 2077**).

Z treści art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o finansach publicznych wynika, iż dotacje celowe z budżetu państwa są to m.in. środki przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

Zgodnie z art. 149 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych dotacje celowe na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami mogą być przekazywane przez Szefa Krajowego Biura Wyborczego lub działających z jego upoważnienia dyrektorów zespołów i delegatur Krajowego Biura Wyborczego na finansowanie zadań związanych z prowadzeniem rejestru wyborców oraz organizacją i przeprowadzaniem wyborów i referendum.

Użycie przez ustawodawcę w ustawie o finansach publicznych wyrazów „na finansowanie” oraz specyfika tych zadań sugeruje, iż dotacja ma pokryć całość wydatków bieżących gmin związanych z prowadzeniem rejestru wyborców oraz organizacją i przeprowadzeniem wyborów oraz referendum.

Każda dotacja powinna podlegać rozliczeniu poprzez dowody jej wykorzystania zgodnego z przeznaczeniem. Obowiązek ten wynika z art. 126 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że dotacjami są podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, jednostki samorządu terytorialnego przeznaczone na podstawie ustawy o finansach publicznych, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych. Przepisy art. 169 ustawy o finansach publicznych regulują zwrot dotacji pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości – podlegają zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności wykorzystania ich niezgodnie z przeznaczeniem czy pobrania nienależnie lub w nadmiernej wysokości. Dotacjami pobranymi w nadmiernej wysokości są dotacje otrzymane z budżetu państwa w wysokości wyższej niż określona w odrębnych przepisach, umowie lub wyższej niż niezbędna na dofinansowanie lub finansowanie dotowanego zadania. Zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, nienależnie udzielona lub pobrana w nadmiernej wysokości. Odsetki od dotacji podlegających zwrotowi do budżetu państwa nalicza się, począwszy od dnia:

- przekazania z budżetu państwa dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem,
- stwierdzenia nieprawidłowego naliczenia lub nienależnego pobrania dotacji.

W przypadku niedokonania zwrotu dotacji w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności o których powyżej mowa oraz w art. 150 pkt 5, art. 151 ust. 2 pkt 6, art. 168 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, organ lub inny dysponent części budżetowej, który udzielił dotacji, wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki.

2.2. Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r.

Dyrektorzy Delegatur Krajowego Biura Wyborczego działając z upoważnienia Szefa Krajowego Biura Wyborczego na podstawie poniższych przepisów prawa:

- postanowienia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 lutego 2015 r. o zarządzeniu wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 188),
- art. 123, art. 124 i art. 191 ustawy Kodeks wyborczy,
- art. 154 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,
- decyzji Ministra Finansów znak FS-4135-11-3/2015/SIW z dnia 21 stycznia 2015 r.,
- decyzji Ministra Finansów znak MF/FS3/001214/2015 z dnia 30 kwietnia 2015 r.,
- decyzji Ministra Finansów znak MF/FS3/001406/2015 z dnia 15 maja 2015 r.,
- decyzji Szefa Krajowego Biura Wyborczego znak: ZW/000474/2015 z dnia 10 marca 2015 r.,

zawiadomili organy wykonawcze gmin o przyznaniu planu wydatków na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów oraz na wypłatę zryczałtowanych dla członków obwodowych komisji wyborczych Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2015 r.

Zawiadomienie to stanowiło podstawę do wprowadzenia zmian w budżecie gmin na 2015 r.

Jednocześnie przyznana kwotę podzielono wskazując orientacyjne kwoty przypadające na poszczególne zadania, które mogły wystąpić w pierwszej turze i ewentualnie w drugiej turze głosowania:

- druk obwieszczenia o podziale na obwody i siedzibach obwodowych komisji wyborczych,
- plakatowanie obwieszczeń wyborczych,
- transport kart do głosowania,
- sporządzenie spisów wyborców (w tym opracowanie dodatkowych informacji dotyczących rejestru wyborców),
- uzupełnienie wyposażenia lokali wyborczych,
- wydatki kancelaryjne i obsługa obwodowych komisji wyborczych (w tym wydatki związane z użytkowaniem lokalu),
- koszty zorganizowania lokali wyborczych w nowoutworzonych obwodach głosowania,
- wsparcie informatyczne obwodowych komisji wyborczych,
- koszty głosowania przez pełnomocnika,
- koszty głosowania korespondencyjnego,
- inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodu (transport, łączność, oznaczenie lokali, diety podróże i koszty przejazdów członków obwodowych komisji wyborczych, itp.)

oraz określono zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych dla I i II tury wyborów tj.:

- przewodniczący komisji 200 zł,
- zastępca przewodniczącego 180 zł,
- członek komisji 160 zł.

Jednocześnie poinformowano, że środki na zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych są limitowane. Oznacza to, że nie mogły być one przeznaczone na inne zadania, a niewykorzystane na ten cel podlegają zwrotowi. Dotację w części niewykorzystanej należało zwrócić na rachunek bankowy właściwej Delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

W załączeniu przekazano druk sprawozdania z wykorzystania środków finansowych, który należało wypełnić i przekazać w terminie jednego miesiąca od dnia wyborów do Krajowego Biura Wyborczego właściwej Delegatury. Zawiadomienia takowe zostały przesłane w marcu, kwietniu i maju 2015 r.

Kontrola RIO wydatków określonych powyżej polegała na sprawdzeniu dokumentów źródłowych (umów, faktur, delegacji, list wypłat diet zryczałtowanych) poprawności ujęcia w określonym rodzaju wydatku oraz sprawdzeniu poprawności wyliczenia sumy poszczególnych rodzajów wydatków wymienionych w sprawozdaniu.

Regionalne izby obrachunkowe szczególną uwagę zwróciły na pozycję „Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych” mając na uwadze, że podane kwoty w zawiadomieniach stosuje się w jednakowej wysokości w całym kraju oraz okoliczności, w których diety mogą być pomniejszone zgodnie z przepisami określonymi w Uchwale Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 14 marca 2011 r. w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych i osobom powołanym w skład inspekcji w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy (M. P. Nr 23, poz. 252 z późn. zm.).

Wymieniona uchwała ustalała między innymi zasady dotyczące diet podróżnych oraz zwrotu kosztów podróży i noclegów:

- w § 3 ust. 1 zapisano: „Członkom komisji, w związku z udziałem w pracach komisji w kraju, przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży i noclegów, na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. poz. 167), w przepisach dotyczących podróży krajowej, z uwzględnieniem zmian wynikających z uchwały.”;
- w § 3 ust. 2 zapisano: „Dieta dla członków komisji wynosi półtorej diety ustalonej na podstawie przepisów, o których mowa w ust. 1.”;
- w § 4 ust. 1 zapisano: „Członkom komisji, w związku z udziałem w pracach tych komisji, przysługuje zwrot kosztów przejazdów i dojazdów publicznymi środkami komunikacji.”;
- w § 4 ust. 2 zapisano: „W uzasadnionych przypadkach, związanych w szczególności z brakiem możliwości przejazdu lub dojazdu publicznymi środkami komunikacji, członkom komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdu innymi środkami transportu zbiorowego lub, za zgodą przewodniczącego komisji, własnym samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem według stawek określonych w przepisach, o których mowa w § 3 ust. 1.”;
- w § 4 ust. 3 zapisano: „Wydanie zgody, o której mowa w ust. 2, wymaga porozumienia:
 - 1) przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej z Szefem Krajowego Biura Wyborczego,
 - 2) przewodniczącego okręgowej, rejonowej lub obwodowej komisji wyborczej z dyrektorem właściwej miejscowo delegatury Krajowego Biura Wyborczego.”;
- w § 7 zapisano: „Należności, o których mowa w § 3-6 są wypłacane na podstawie rachunków, oświadczeń i poleceń wyjazdu służbowego akceptowanych przez przewodniczącego albo, z jego upoważnienia, przez zastępcę przewodniczącego właściwej komisji.”.

W tym przypadku mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. poz. 167), szczególnie § 3 ust. 3 i 4, stosownie do treści których: „Na wniosek pracownika pracodawca może wyrazić zgodę na przejazd w podróży krajowej lub podróży zagranicznej samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem niebędącym własnością pracodawcy. W przypadkach, o których mowa w ust. 3, pracownikowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu w wysokości stanowiącej iloczyn przejechanych kilometrów przez stawkę za jeden kilometr przebiegu, ustaloną przez pracodawcę, która nie może być wyższa niż określona w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1265 oraz z 2013 r. poz. 21).”.

W przypadku ww. wyborów mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 z późn. zm.), w którego treści:

- w § 2 zapisano „Koszty używania pojazdów do celów służbowych pokrywa pracodawca według stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu, które nie mogą być wyższe niż:
 - 1) dla samochodu osobowego:
 - a) o pojemności skokowej silnika do 900 cm³ – 0,5214 zł,
 - b) o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ – 0,8358 zł,
 - 2) dla motocykla – 0,2302 zł,
 - 3) dla motoroweru – 0,1382 zł.”.

Wymieniona uchwała regulowała również zasady potrącenia i warunki wypłacenia diet podróżnych i kosztów podróży i noclegów:

- w § 3 ust. 3 zapisano: „Dieta, o której mowa w ust. 1, nie przysługuje członkom obwodowych komisji wyborczych za czas związany z przeprowadzeniem głosowania i ustaleniem wyników głosowania”.

Wymieniona uchwała ustalała również zasady ustalania i wypłaty należności dotyczące diet zryczałtowanych:

- w § 8 ust. 1 pkt 3, 4, 5 zapisano: „Członkom okręgowych, rejonowych i obwodowych komisji wyborczych przysługuje zryczałtowana dieta za czas związany z wykonywaniem czynności, o których mowa w § 1 pkt 2 lit. a i b, w następującej wysokości:
 - 1) dla przewodniczących obwodowych komisji wyborczych – 200 zł,
 - 2) dla zastępców przewodniczących obwodowych komisji wyborczych – 180 zł,
 - 3) dla członków obwodowych komisji wyborczych – 160 zł.”;

- w § 8 ust. 7 zapisano: „Podstawą wypłaty i ustalenia wysokości zryczałtowanej diety jest pisemne potwierdzenie udziału w czynnościach, o których mowa w ust. 1, wystawione przez przewodniczącego albo, z jego upoważnienia, przez zastępcę przewodniczącego właściwej komisji.”.

Wymieniona uchwała regulowała również zasady potrącenia i warunki wypłacenia diet zryczałtowanych:

- w § 8 ust. 3 uchwały zapisano: „Zryczałtowana dieta nie przysługuje, jeżeli członek komisji wyborczej nie uczestniczył w czynnościach, o których mowa w § 1 pkt 2 lit. a i b.”.

Po zakończeniu czynności weryfikujących kwoty poszczególnych rodzajów wydatków określonych w sprawozdaniu, sprawdzono poprawność arytmetyczną sporządzonego sprawozdania oraz porównano ogólną kwotę wydaną na obsługę wyborów prezydenckich z całkowitą kwotą przyznaną przez dysponenta środków.

W protokołach kontroli zamieszczono powyższe sprawozdania oraz po ocenie stwierdzono, czy zostały sporządzone prawidłowo.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości szczególnie z tytułu „Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych” oraz „Inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodu”, mających wpływ na prawidłowość rozliczenia, sformułowano ustalenie opisujące naruszenie określonego przepisu oraz wniosek pokontrolny wynikający z ustalenia i powiadomiono dysponenta środków o naruszeniu prawa przy rozliczeniu dotacji celowej na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Kwoty zrealizowanych wydatków na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r. w skali całego kraju wynosiły 147 432 017,00 zł, z czego wydatki realizowane przez Krajowe Biuro Wyborcze 14 355 406,00 zł, dotacje celowe na zadania zlecone gminom – 129 613 611,00 zł, przeprowadzenie głosowania w wyborach Prezydenta za granicą – 3 463 000,00 zł.

2.3. Referendum ogólnokrajowe w dniu 6 września 2015 r.

Dyrektorzy Delegatur Krajowego Biura Wyborczego działając z upoważnienia Szefa Krajowego Biura Wyborczego na podstawie poniższych przepisów prawa:

- postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 czerwca 2015 r. o zarządzeniu ogólnokrajowego referendum (Dz. U. poz. 852 z późn. zm.),
- art. 154 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,
- art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. – o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 318 z późn. zm.),
- decyzji Ministra Finansów znak MF/FS3/002304/2015 z dnia 15 lipca 2015 r.,
- decyzji Ministra Finansów znak MF/FS3/003017/2015 z dnia 27 sierpnia 2015 r.,

zawiadomili w lipcu i sierpniu 2015 r. organy wykonawcze gmin o przyznaniu planu wydatków na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego oraz na wypłatę zryczałtowanych diet dla członków obwodowych komisji do spraw referendum, w związku z przygotowaniem i przeprowadzeniem referendum ogólnokrajowego zarządzonego na dzień 6 września 2015 r.

Zawiadomienie to stanowiło podstawę do wprowadzenia zmian w budżecie gmin na 2015 r.

Jednocześnie przyznaną kwotę podzielono wskazując orientacyjne kwoty przypadające na poszczególne zadania:

- druk obwieszczenia o podziale na obwody i siedzibach obwodowych komisji ds. referendum,
- plakatowanie obwieszczeń o referendum,
- transport kart do głosowania,
- sporządzanie spisów osób uprawnionych do udziału w referendum (w tym opracowanie dodatkowych informacji dotyczących rejestru wyborców, zaświadczeń),
- nakładki na spisy osób uprawnionych do udziału w referendum,
- uzupełnienie wyposażenia lokali wyborczych,
- wydatki kancelaryjne i obsługa obwodowych komisji ds. referendum (w tym wydatki związane z użytkowaniem lokalu),
- koszty zorganizowania lokali wyborczych w nowoutworzonych obwodach głosowania,
- wsparcie informatyczne obwodowych komisji ds. referendum,
- działalność koordynatora ds. informatyki w gminie,
- koszty głosowania przez pełnomocnika,
- koszty głosowania korespondencyjnego,
- inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodu (transport, łączność, oznaczenie lokali, diety podróże i koszty przejazdów członków komisji ds. referendum, itp.)

oraz określono zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji ds. referendum:

- przewodniczący komisji 180 zł,
- zastępca przewodniczącego 160 zł,
- członek komisji 140 zł.

Jednocześnie poinformowano, że środki na zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji ds. referendum są limitowane. Oznacza to, że nie mogły być one przeznaczone na inne zadania, a niewykorzystane na ten cel środki podlegały zwrotowi. Zawiadomienia zostały przesłane w lipcu i sierpniu 2015 r. Dotację w części niewykorzystanej należało zwrócić na rachunek bankowy właściwej Delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

W załączeniu przekazano druk sprawozdania z wykorzystania środków finansowych, który należało wypełnić i przekazać w terminie jednego miesiąca od dnia referendum do Krajowego Biura Wyborczego właściwej Delegatury.

Kontrola RIO wydatków określonych powyżej polegała na sprawdzeniu dokumentów źródłowych (umów, faktur, delegacji, listy wypłat diet zryczałtowanych) poprawności ujęcia w określonym rodzaju wydatku oraz sprawdzeniu poprawności wyliczenia kwot poszczególnych rodzajów wydatków wymienionych w sprawozdaniu.

Regionalne izby obrachunkowe szczególną uwagę zwróciły na pozycję „Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji ds. referendum” mając na uwadze, że podane kwoty w zawiadomieniach stosowało się w jednakowej wysokości w całym kraju oraz okoliczności, w których diety mogą być pomniejszone zgodnie z przepisami określonymi w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 kwietnia 2003 r. w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom obwodowych komisji do spraw referendum w referendum ogólnokrajowym oraz trybu udzielania im dni wolnych od pracy (Dz. U. Nr 75, poz. 676 z późn. zm.; **od dnia 24 czerwca 2017 r. Dz. U. z 2017 r. poz. 1216**).

Wymienione rozporządzenie ustalało między innymi zasady dotyczące diet podróży oraz zwrotu kosztów podróży i noclegów:

- w § 2 ust. 1 i 2 zapisano: „Członkom komisji obwodowych przysługują, w związku z udziałem w pracach tych komisji, diety oraz zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 775 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.), z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszego rozporządzenia. Dieta dla członków komisji obwodowej w obwodach głosowania utworzonych:
 - 1) w kraju – wynosi półtorej diety ustalonej na podstawie przepisów, o których mowa w ust. 1, dotyczących podróży krajowej;
 - 2) za granicą – wynosi półtorej diety ustalonej na podstawie przepisów, o których mowa w ust. 1, dotyczących podróży zagranicznej.”.

Wymienione rozporządzenie regulowało również zasady potrącania i warunki wypłacania diet podróży i kosztów podróży i noclegów:

- w § 2 ust. 3 zapisano: „Dieta, której wysokość określono w ust. 2, nie przysługuje za czas związany z przeprowadzeniem głosowania i ustaleniem wyników głosowania.”,
- w § 3 ust. 1, 2, 3 zapisano: „Członkom komisji obwodowej przysługuje zwrot kosztów przejazdu publicznymi środkami komunikacji. W uzasadnionych przypadkach, związanych w szczególności z brakiem możliwości dojazdu publicznymi środkami komunikacji, członkom komisji obwodowej zamieszkałym poza miejscowością stanowiącą siedzibę komisji obwodowej przysługuje, za zgodą przewodniczącego komisji obwodowej, zwrot kosztów przejazdu własnym samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem według stawek określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1414 z późn. zm.). Wydanie zgody, o której mowa w ust. 2, wymaga uzgodnienia z dyrektorem właściwej miejscowo delegatury Krajowego Biura Wyborczego.”,
- w § 5 zapisano: „Należności, o których mowa w § 2 i 3, są wypłacane na podstawie rachunków, oświadczeń i poleceń wyjazdu służbowego akceptowanych przez przewodniczącego komisji obwodowej albo, z jego upoważnienia, przez zastępcę przewodniczącego komisji obwodowej.”.

W przypadku referendum ogólnokrajowego mają również zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 z późn. zm.).

Wymienione rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 kwietnia 2003 r. ustalało również zasady ustalania i wypłaty należności dotyczące diet zryczałtowanych:

- w § 7 ust. 1 zapisano: „Członkom komisji obwodowych za czas związany z przeprowadzeniem głosowania oraz ustaleniem wyników głosowania przysługuje zryczałtowana dieta w następującej wysokości:
 - 1) w przypadku gdy głosowanie w referendum ma być przeprowadzone w ciągu dwóch dni:
 - a) dla przewodniczących komisji obwodowych – 260 zł,

- b) dla zastępców przewodniczących komisji obwodowych – 230 zł,
- c) dla członków komisji obwodowych – 210 zł;
- 2) w przypadku gdy głosowanie w referendum ma być przeprowadzone w ciągu jednego dnia:
 - a) dla przewodniczących komisji obwodowych – 180 zł,
 - b) dla zastępców przewodniczących komisji obwodowych – 160 zł,
 - c) dla członków komisji obwodowych – 140 zł.”.

Wymienione rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 kwietnia 2003 r. regulowało również zasady potrącania i warunki wypłacenia diet zryczałtowanych:

- w § 7 ust. 2 zapisano: „Zryczałtowana dieta nie przysługuje, jeżeli osoba wchodząca w skład komisji obwodowej nie uczestniczyła w czynnościach, o których mowa w ust. 1.”,
- § 7 ust. 3 zapisano: „W przypadku gdy głosowanie w referendum jest przeprowadzone w ciągu dwóch dni, a osoba wchodząca w skład komisji obwodowej nie uczestniczyła w czynnościach, o których mowa w ust. 1, w jednym z tych dni z przyczyn losowych, zryczałtowana dieta przysługuje w wysokości 1/2 diety określonej w ust. 1 pkt 1.”,
- § 7 ust. 4 zapisano: „Zryczałtowana dieta jest wypłacana na podstawie pisma potwierdzającego udział w czynnościach, o których mowa w ust. 1, podpisanego przez przewodniczącego albo, z jego upoważnienia, przez zastępcę przewodniczącego komisji obwodowej.”.

Po zakończeniu czynności weryfikujących kwoty poszczególnych rodzajów wydatków określonych w sprawozdaniu, sprawdzono poprawność arytmetyczną sporządzonego sprawozdania oraz porównano ogólną kwotę wydaną na obsługę referendum ogólnokrajowego z całkowitą kwotą przyznaną przez dysponenta środków.

W protokołach kontroli zamieszczono powyższe sprawozdania oraz po ocenie stwierdzono, czy zostały sporządzone prawidłowo.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości szczególnie z tytułu „Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji ds. referendum” oraz „Inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodu”, mających wpływ na prawidłowość rozliczenia, sformułowano ustalenie opisujące naruszenie określonego przepisu oraz wniosek pokontrolny wynikający z ustalenia i powiadomiono dysponenta środków o naruszeniu prawa przy rozliczeniu dotacji celowej na obsługę referendum krajowego.

Kwoty zrealizowanych wydatków na referendum ogólnokrajowe w dniu 6 września r. w skali całego kraju wynosiły 71 575 097,00 zł, z czego wydatki realizowane przez Krajowe Biuro Wyborcze 8 481 803,00 zł, dotacje celowe na zadania zlecone gminom – 62 436 294,00 zł, przeprowadzenie głosowania w referendum ogólnokrajowym za granicą – 657 000,00 zł.

2.4. Wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r.

Dyrektorzy Delegatur Krajowego Biura Wyborczego działając z upoważnienia Szefa Krajowego Biura Wyborczego na podstawie poniższych przepisów prawa:

- postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 lipca 2015 r. w sprawie zarządzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 1017 z późn. zm.),
- art. 154 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,
- art. 123 i art. 124 ustawy Kodeks wyborczy,
- decyzji Ministra Finansów znak MF/FS3/0031491/2015 z dnia 10 września 2015 r.,
- decyzji Ministra Finansów znak MF/FS31004345/2015 z dnia 15 października 2015 r.

zawiadomili we wrześniu i październiku 2015 r. organy wykonawcze gmin o przyznaniu planu wydatków na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 25 października 2015 r.

Zawiadomienia te stanowiły podstawę do wprowadzenia zmian w budżecie gmin na 2015 r.

Jednocześnie przyznaną kwotę podzielono wskazując orientacyjne kwoty przypadające na poszczególne zadania:

- druk obwieszczenia o podziale na obwody i siedzibach obwodowych komisji wyborczych,
- plakatowanie obwieszczeń wyborczych,
- transport kart do głosowania,
- sporządzenie spisów wyborców i aktualizacja,
- uzupełnienie wyposażenia lokali wyborczych,
- wydatki kancelaryjne i obsługa obwodowych komisji wyborczych (w tym wydatki związane z użytkowaniem lokalu),
- druki formularzy i protokołów głosowania,
- koszty zorganizowania lokali wyborczych w nowoutworzonych obwodach głosowania,

- wsparcie informatyczne obwodowych komisji wyborczych,
- działalność koordynatora ds. informatyki w gminie,
- koszty głosowania przez pełnomocnika,
- koszty głosowania korespondencyjnego,
- inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodów głosowania (transport, łączność, oznaczenie lokali, diety podrózne i koszty przejazdów członków obwodowych komisji wyborczych, itp.)

oraz określono zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych:

- przewodniczący komisji 200 zł,
- zastępca przewodniczącego 180 zł,
- członek komisji 160 zł.

Jednocześnie poinformowano, że środki na zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych są limitowane. Oznacza to, że nie mogły być one przeznaczone na inne zadania, a niewykorzystane na ten cel środki podlegały zwrotowi. Dotację w części niewykorzystanej należało zwrócić na rachunek bankowy właściwej Delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

W załączeniu przekazano druk sprawozdania z wykorzystania środków finansowych, które należało wypełnić i przekazać w terminie jednego miesiąca od dnia wyborów do właściwej Delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

Kontrola RIO wydatków określonych powyżej polegała na sprawdzeniu dokumentów źródłowych (umów, faktur, delegacji, list wypłat diet zryczałtowanych) poprawności ujęcia w określonym rodzaju wydatku oraz sprawdzeniu poprawności wyliczenia sumy poszczególnych rodzajów wydatków wymienionych w sprawozdaniu.

Regionalne izby obrachunkowe szczególną uwagę zwróciły na pozycję „Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych” mając na uwadze, że podane kwoty w zawiadomieniach stosowało się w jednakowej wysokości w całym kraju oraz okoliczności, w których diety mogą być pomniejszone zgodnie z przepisami określonymi w Uchwale Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 14 marca 2011 r. w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych i osobom powołanym w skład inspekcji w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy.

Wymieniona uchwała ustalała między innymi zasady dotyczące diet podróży oraz zwrotu kosztów podróży i noclegów:

- w § 3 ust. 1, 2 zapisano: „Członkom komisji, w związku z udziałem w pracach komisji w kraju, przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży i noclegów, na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. poz. 167), w przepisach dotyczących podróży krajowej, z uwzględnieniem zmian wynikających z uchwały. Dieta dla członków komisji wynosi półtorej diety ustalonej na podstawie przepisów, o których mowa w ust. 1.”,
- w § 4 ust. 1 zapisano: „Członkom komisji, w związku z udziałem w pracach tych komisji, przysługuje zwrot kosztów przejazdów i dojazdów publicznymi środkami komunikacji.”,
- § 4 ust. 2 zapisano: „W uzasadnionych przypadkach, związanych w szczególności z brakiem możliwości przejazdu lub dojazdu publicznymi środkami komunikacji, członkom komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdu innymi środkami transportu zbiorowego lub, za zgodą przewodniczącego komisji, własnym samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem według stawek określonych w przepisach, o których mowa w § 3 ust. 1.”,
- § 4 ust. 3 zapisano: „Wydanie zgody, o której mowa w ust. 2, wymaga porozumienia:
 - 1) przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej z Szefem Krajowego Biura Wyborczego;
 - 2) przewodniczącego okręgowej, rejonowej lub obwodowej komisji wyborczej z dyrektorem właściwej miejscowo delegatury Krajowego Biura Wyborczego.”;
- w § 7 zapisano: „Należności, o których mowa w § 3 - 6 są wypłacane na podstawie rachunków, oświadczeń i poleceń wyjazdu służbowego akceptowanych przez przewodniczącego albo, z jego upoważnienia, przez zastępcę przewodniczącego właściwej komisji”.

W tym przypadku mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, szczególnie § 3 ust. 3 i 4, stosownie do treści których:

- § 3 ust. 3 zapisano: „Na wniosek pracownika pracodawca może wyrazić zgodę na przejazd w podróży krajowej lub podróży zagranicznej samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem niebędącym własnością pracodawcy.”;
- § 3 ust. 4 zapisano: „W przypadkach, o których mowa w ust. 3, pracownikowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu w wysokości stanowiącej iloczyn przejechanych kilometrów przez stawkę za jeden kilometr przebiegu, ustaloną przez

pracodawcę, która nie może być wyższa niż określona w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1265 oraz z 2013 r. poz. 21)”.

W przypadku wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej mają również zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 z późn. zm.).

Wymieniona uchwała regulowała również zasady potrącania i warunki wypłacenia diet podróży i kosztów podróży i noclegów:

- w § 3 ust. 3 zapisano: „Dieta, o której mowa w ust. 1, nie przysługuje członkom obwodowych komisji wyborczych za czas związany z przeprowadzeniem głosowania i ustaleniem wyników głosowania.”.

Wymieniona uchwała ustalała także zasady ustalania i wypłat diet zryczałtowanych:

- w § 8 ust. 1 pkt 3, 4, 5 zapisano: „Członkom okręgowych, rejonowych i obwodowych komisji wyborczych przysługuje zryczałtowana dieta za czas związany z wykonywaniem czynności, o których mowa w § 1 pkt 2 lit. a i b, w następującej wysokości:
 - 1) dla przewodniczących obwodowych komisji wyborczych – 200 zł;
 - 2) dla zastępców przewodniczących obwodowych komisji wyborczych – 180 zł;
 - 3) dla członków obwodowych komisji wyborczych – 160 zł.”;
- w § 8 ust. 7 zapisano: „Podstawą wypłaty i ustalenia wysokości zryczałtowanej diety jest pisemne potwierdzenie udziału w czynnościach, o których mowa w ust. 1, wystawione przez przewodniczącego albo, z jego upoważnienia, przez zastępcę przewodniczącego właściwej komisji.”.

Wymieniona uchwała regulowała również zasady potrącenia i warunki wypłaty należności dotyczące diet zryczałtowanych:

- w § 8 ust. 3 zapisano: „Zryczałtowana dieta nie przysługuje, jeżeli członek komisji wyborczej nie uczestniczył w czynnościach, o których mowa w § 1 pkt 2 lit. a i b.”.

Po zakończeniu czynności weryfikujących kwoty poszczególnych rodzajów wydatków określonych w sprawozdaniu, sprawdzono poprawność arytmetyczną sporządzonego sprawozdania oraz porównano ogólną kwotę wydaną na obsługę wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z całkowitą kwotą przyznaną przez dysponenta środków.

W protokołach kontroli zamieszczono powyższe sprawozdania oraz po ocenie stwierdzono, czy zostały sporządzone prawidłowo.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości szczególnie z tytułu „Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych” oraz „Inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodu”, mających wpływ na prawidłowość rozliczenia, należało sformułować ustalenie opisujące naruszenie określonego przepisu oraz wnioszek pokontrolny wynikający z ustalenia i powiadomić dysponenta środków o naruszeniu prawa przy rozliczeniu dotacji celowej na wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Kwoty zrealizowanych wydatków na wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r. w skali całego kraju wynosiły 111 640 905,00 zł, z czego wydatki realizowane przez Krajowe Biuro Wyborcze 31 932 142,00 zł, dotacje celowe na zadania zlecone gminom – 76 394 763,00 zł, przeprowadzenie głosowania w referendum ogólnokrajowym za granicą – 3 314 000,00 zł.

2.5. Naruszenie zasad wykorzystania dotacji a podstawa odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (do 2 lipca 2017 r., Dz. U. z 2012 r. poz. 168 z późn. zm., **od 3 lipca 2017 r. Dz. U. z 2017 r. poz. 1311 z późn. zm.**), w art. 9 wymienia w zakresie dotacji 3 czyny noszące znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych tj.:

- 1) wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację,
- 2) nierozliczenie w terminie otrzymanej dotacji,
- 3) niedokonanie w terminie zwrotu dotacji w należnej wysokości.

W trakcie kontroli koordynowanej dojdź mogło również do ujawnienia czynów stanowiących naruszenie dyscypliny finansów publicznych kwalifikowanych w innych przepisach prawa, polegających na:

- dokonaniu wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków (art. 11 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych),

- niesporządzeniu lub nieprzekazaniu w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania albo wykazaniu w tym sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej (art. 18 pkt 2 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych),
- zaciągnięciu lub zmiany zobowiązania bez upoważnienia określonego uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących zaciągania lub zmiany zobowiązań przez jednostkę sektora finansów publicznych (art. 15 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych).

Zgodnie z przepisami art. 26 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych:

- art. 26 ust. 1 „Nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych działanie lub zaniechanie określone w art. 5 - 16, którego przedmiotem są środki finansowe w wysokości nieprzekraczającej jednorazowo, a w przypadku więcej niż jednego działania lub zaniechania - łącznie w roku budżetowym, kwoty minimalnej.”,
- art. 26 ust. 2 „Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku działania lub zaniechania określonego w art. 18 pkt 2 oraz art. 18b i 18c.”,
- art. 26 ust. 3 „Kwotą minimalną w rozumieniu ust. 1 jest kwota przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” zgodnie z art. 5 ust. 7 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 592, 908 i 1456), zwanego dalej „przeciętnym wynagrodzeniem.”.

Zgodnie z obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 17 lutego 2015 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w 2014 r. i w drugim półroczu 2014 r. (M. P. z 2015 r. poz. 221), kwota przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku 2014 r. wynosiła 3 308,33 zł.

2.6. Ewidencja księgowa i prezentowanie w sprawozdaniach budżetowych dotacji celowych i ich wydatkowania na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Referendum ogólnokrajowe oraz wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

2.6.1. Ujęcie w budżecie dotacji celowych na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, referendum ogólnokrajowe, wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej odpowiednio do stosownych pism dyrektorów Delegatur Krajowego Biura Wyborczego zawiadamiających o przyznaniu planu wydatków

Stosownie do art. 237 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych „W planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego wyodrębnia się dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami”.

W stosowanych pismach dyrektorów Delegatur Krajowego Biura Wyborczego o przyznaniu planu wydatków na przygotowanie i przeprowadzenie w 2015 r. referendum ogólnokrajowego, wyborów prezydenckich i do Sejmu i Senatu wskazano „Zawiadomienie to stanowi podstawę do wprowadzenia zmiany w planie finansowym na 2015 r.”.

Kontrolą należało objąć prawidłowość zaewidencjonowania w budżecie dotacji celowej po stronie planu dochodów i wydatków w odpowiednich kwotach i podziałkach klasyfikacji budżetowej wskazanych w stosownych pismach dyrektorów Delegatur Krajowego Biura Wyborczego zawiadamiających o przyznaniu planu wydatków na:

- przygotowanie i przeprowadzenie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 10 maja 2015 r.: dział 751 Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, rozdział 75107 Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, paragraf 201 Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami;
- przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego zarządzanego na dzień 6 września 2015 r.: dział 751, rozdział 75110 Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne, paragraf 201;
- przygotowanie i przeprowadzenie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 25.10.2015 r.: dział 751, rozdział 75108 Wybory do Sejmu i Senatu, paragraf 201.

2.6.2. Prawdliwość ewidencjonowania w księgach rachunkowych budżetu dotacji celowej i wydatków z niej finansowanych na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, referendum ogólnokrajowe, wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej na kontach 133 – „Rachunek budżetu”, 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”, 901 – „Dochody budżetu”, 902 – „Wydatki budżetu”

Kontrolę należało przeprowadzić w zakresie ustalenia prawidłowości ewidencjonowania w księgach rachunkowych budżetu dotacji celowych i wydatków z niej finansowanych na ww. kontach, stosownie do zasad ewidencjonowania operacji gospodarczych na wymienionych kontach określonych przepisami załącznika Nr 2 pn. Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego do (obowiązującego w okresie objętym kontrolą) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.).

W ujęciu syntetycznym ewidencja dotacji w budżecie jednostki samorządu terytorialnego winna być następująca:

- Wn 133/Ma 901 – Wpływ dotacji celowych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami;
- Wn 223/Ma 133 – Przelew środków z budżetu dla jednostki budżetowej na realizację zadań określonych przez dysponenta środków;
- Wn 902/Ma 223 – Zrealizowane wydatki tyt. wykorzystanej dotacji celowej na podstawie sprawozdania budżetowego jednostki budżetowej realizującej zadanie;
- Wn 133/Ma 223 – Wpływ z jednostki budżetowej niewykorzystanych środków z dotacji;
- Wn 901/Ma 133 – Zwrot z budżetu jednostki samorządu terytorialnego części niewykorzystanych dotacji dysponentowi środków.

2.6.3. Rzetelność, bezbłądność, sprawdzalność i prowadzenie na bieżąco ksiąg rachunkowych budżetu w zakresie zaewidencjonowanej dotacji celowej na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, referendum ogólnokrajowe, wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Stosownie do poniższych przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (w kontrolowanym okresie Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.):

- art. 24 ust. 2 – stosownie do treści którego księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty,
- art. 24 ust. 3 – stosownie do treści którego księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłądnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe, zapewniono ciągłość zapisów oraz bezbłądność działania stosowanych procedur obliczeniowych,
- art. 24 ust. 4 – stosownie do treści którego księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych, a w szczególności: 1) udokumentowanie zapisów pozwala na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych; 2) zapisy uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych; 3) w przypadku prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera zapewniona jest kontrola kompletności zbiorów systemu rachunkowości oraz parametrów przetwarzania danych; 4) zapewniony jest dostęp do zbiorów danych pozwalających, bez względu na stosowaną technikę, na uzyskanie w dowolnym czasie i za dowolnie wybrany okres sprawozdawczy jasnych i zrozumiałych informacji o treści zapisów dokonanych w księgach rachunkowych,
- art. 24 ust. 5 – stosownie do treści którego księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli: 1) pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych; 2) zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej są sporządzane przynajmniej za poszczególne okresy sprawozdawcze, nie rzadziej niż na koniec miesiąca, w terminie, o którym mowa w pkt 1, a za rok obrotowy – nie później niż do 85 dnia po dniu bilansowym; 3) ujęcie wpłat i wypłat gotówką, czekami i weksłami obcymi oraz obrotu detalicznego i gastronomii następuje w tym samym dniu, w którym zostały dokonane.

2.6.4. Wyodrębnienie w księgach rachunkowych jednostki budżetowej realizującej zadanie ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków

Kontrolą należało objąć wyodrębnienie w jednostce ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków. W przypadku jej wyodrębnienia należało ustalić, czy przyjęty sposób ewidencjonowania środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków umożliwiał identyfikację poszczególnych operacji związanych z realizacją danego zadania, tj. przede wszystkim, czy w kosztach realizowanego zadania można było określić udział środków otrzymanych z budżetu państwa na realizację tego zadania, a ponadto, czy sposób prowadzenia wyodrębnionej ewidencji ww. środków był zgodny z obowiązującą w jednostce polityką rachunkowości.

2.6.5. Prawdliwość ewidencjonowania dotacji celowej na koncie 130 – „Rachunek bieżący jednostki” w księgach rachunkowych jednostki realizującej zadanie

Kontrolę należało przeprowadzić ustalając prawidłowość ewidencjonowania dotacji celowej w księgach rachunkowych jednostki realizującej zadanie, stosownie do zasad ewidencjonowania operacji gospodarczych na wymienionym koncie określonych przepisami załącznika Nr 3 pn. Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z tym, że jednostki samorządu terytorialnego rozliczają dotacje celowe tzw. „metodą kasową”, tj. wskazując faktycznie poniesione wydatki, oraz mając na uwadze, że w trakcie niniejszej kontroli koordynowanej w zakresie wykazania w sprawozdaniach budżetowych danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej kontrolę ograniczono do wykazania w sprawozdaniach dochodów i wydatków w kwotach zgodnych z ewidencją księgową, tj. z danymi wynikającymi z konta 130, kontrola w zakresie prawidłowości ewidencjonowania dotacji celowej w księgach rachunkowych jednostki realizującej zadanie została ograniczona do konta 130.

W przypadku gdy jednostka realizująca zadanie nie posiada wyodrębnionego rachunku bankowego (dochody i wydatki realizowane były bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu jednostki samorządu terytorialnego) lub posiadała wyodrębniony rachunek bankowy wyłącznie dla wydatków (dochody realizowane były bezpośrednio na rachunek bieżący budżetu jednostki samorządu terytorialnego) to należało to opisać w protokołach kontroli z odniesieniem się do polityki rachunkowości i z ustaleniem czy taką „specyfikę” ewidencjonowania operacji gospodarczych na koncie 130 przewidywał zakładowy plan kont. Za nieprawidłową należało uznać sytuację, w której wprowadzona do stosowania polityka rachunkowości w zakresie ewidencjonowania operacji gospodarczych na koncie 130 zawierała „wzorcowe” uregulowania z rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej nie uwzględniając w tym zakresie specyfiki jednostki w przedmiocie jednego rachunku bankowego dla budżetu i jednostki i wynikających z tego konsekwencji w zakresie sposobu ewidencjonowania operacji gospodarczych na koncie 130.

W zakresie prawidłowości ewidencjonowania dotacji celowej na koncie 130 kontrolą należało objąć:

- prawidłowość stosowania klasyfikacji budżetowej dla wydatków finansowanych z dotacji celowej odpowiednio do przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.),
- ponoszenia wydatków na podstawie dowodów księgowych zawierających dane określone przepisem art. 21 ustawy o rachunkowości,
- rzetelność, bezbłądność, sprawdzalność i prowadzenie na bieżąco ewidencji wydatków finansowanych z dotacji celowej, odpowiednio do przepisów art. 24 ust. 2, ust. 3, ust. 4 i ust. 5 ustawy o rachunkowości.

2.6.6. Wykazanie w sprawozdaniach budżetowych danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej w zakresie dotacji celowych na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, referendum ogólnokrajowe, wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Kontrolą należało objąć następujące jednostkowe sprawozdania budżetowe:

- Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
- Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej,
- Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej.

2.6.6.1. Sprawozdanie Rb-50

Stosownie do § 19 ust. 5 załącznika Nr 39 pn. Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego do ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (w okresie kontrolowanym Dz. U. z 2014 r. poz. 119 z późn. zm.) „Jednostki organizacyjne bezpośrednio realizujące zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami jednostce samorządu terytorialnego lub jednostki obsługujące sporządzają sprawozdanie jednostkowe Rb-50 o wydatkach w szczególności [według poszczególnych dysponentów środków budżetu państwa przekazujących dotację, w szczególności dział, rozdział, paragraf] i przekazują je zarządom jednostek samorządu terytorialnego”.

Stosownie do § 20 załącznika Nr 39 pn. Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego do ww. rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej „Zarządy jednostek samorządu terytorialnego sporządzają sprawozdanie jednostkowe Rb-50 o dotacjach i zbiorcze sprawozdanie Rb-50 o wydatkach i przekazują je dysponentom przekazującym dotację”.

Stosownie do § 19 ust. 3 pkt 2 ww. załącznika Nr 39 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej w sprawozdaniu Rb-50 sporządzonym oddzielnie dla dotacji wykazuje się w kolumnie „Wykonanie” „kwoty otrzymanych dotacji; w sprawozdaniu za IV kwartały po uwzględnieniu zwrotów dokonanych do dnia 31 stycznia roku następującego po roku budżetowym”.

Stosownie do § 19 ust. 4 pkt 2 ww. załącznika w sprawozdaniu Rb-50 sporządzonym oddzielnie dla wydatków wykazuje się w kolumnie „Wykonanie” „wykonane w danym roku wydatki z dotacji (...)”.

2.6.6.2. Sprawozdanie Rb-27S

Stosownie do § 1 załącznika Nr 39 pn. Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej „Sprawozdania jednostkowe są sporządzane w szczególności dział, rozdział, paragraf (...)”.

W § 2 ust. 1 załącznika Nr 39 pn. Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej wskazano tytuły dochodów z których jednostka samorządu terytorialnego sporządza jednostkowe sprawozdanie Rb-27S, w tym m.in. wskazano w § 2 ust. 1 pkt 4, że jednostkowe sprawozdanie Rb-27S sporządza się z dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa.

Stosownie do § 3 ust. 4 pkt 3 ww. załącznika Nr 39 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej w sprawozdaniu jednostkowym Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych w kolumnie dochody otrzymane wykazuje się dochody z tytułu dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa, które wpłynęły na rachunek bankowy jednostek samorządu terytorialnego w okresie sprawozdawczym. Następnie stosownie do § 3 ust. 6 ww. załącznika Nr 39 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej w sprawozdaniach rocznych jednostki samorządu terytorialnego wykazują wysokość otrzymanych dotacji celowych, po potrąceniu zwrotów dokonanych do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, za który sporządzane jest sprawozdanie.

Stosownie do § 4 ust. 2 ww. załącznika „Jednostki samorządu terytorialnego sporządzają zbiorcze sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych, w pełnym zakresie informacji wynikających ze sprawozdań jednostkowych z wykonania planu dochodów budżetowych”.

2.6.6.3. Sprawozdanie Rb-28S

Stosownie do § 9 ust. 1 załącznika Nr 39 pn. Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej „Sprawozdania jednostkowe [Rb-28S] są sporządzane w szczególności dział, rozdział, paragraf (...)”.

Stosownie do § 9 ust. 2 pkt 3 załącznika Nr 39 do. rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej sprawozdanie jednostkowe Rb-28S sporządza się następująco „W kolumnie wydatki wykonane wykazuje się zrealizowane wydatki na podstawie danych księgowości analitycznej do rachunku bieżącego (...)”.

Stosownie do § 10 załącznika Nr 39 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej „Jednostki samorządu terytorialnego sporządzają zbiorcze sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetowych, w pełnym zakresie informacji wynikających ze sprawozdań jednostkowych z wykonania planu wydatków budżetowych, w tym wydatków budżetowych związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego ustawami”.

Stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Kontrolę należało przeprowadzić:

- na podstawie jednostkowych i zbiorczych sprawozdań budżetowych sporządzonych wg stanu na koniec II, III i IV kwartału 2015 r. (roczne),
 - w celu ustalenia prawidłowości wykazania w ww. sprawozdaniach jednostkowych dochodów i wydatków z tytułu dotacji celowych objętych niniejszą kontrolą w kwotach zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.
- Kontrolą należało objąć w powyższym zakresie wszystkie paragrafy dochodów i wydatków sklasyfikowane w dziale 751 „Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa” w rozdziałach: 75107 „Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej”, 75108 „Wybory do Sejmu i Senatu”, 75110 „Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne”,
- w celu ustalenia sporządzenia zbiorczych sprawozdań Rb-50, Rb-27S, Rb-28S w pełnym zakresie informacji wynikających ze sprawozdań jednostkowych.

Wyniki kontroli ewidencji księgowej i sprawozdawczości dotacji celowych i ich wydatkowania na wybory Prezydenta RP, referendum ogólnokrajowe, wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej należało wykazać w teście stanowiącym załącznik Nr 1 do programu kontroli a opis należało zawrzeć w protokołach kontroli.

3. Wynik przeprowadzonych kontroli

3.1. Ustalenia kontroli dotyczące wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r.

Regionalne izby obrachunkowe wytypowały do kontroli 69 jednostek samorządu terytorialnego, w tym: 17 miast, 17 miast-gmin i 35 gmin. Wybrane jednostki w poszczególnych województwach to:

- województwo podlaskie: G. Bielsk Podlaski, G. Grodzisk, G. Kuźnica,
- województwo kujawsko-pomorskie: M. Brodnica, M-G Pakość, G. Rogowo, G. Koneck,
- województwo pomorskie: M-G Jastarnia, G. Linia, M. Malbork, G. Pruszcz Gdański, G. Słupsk,
- województwo śląskie: G. Kroczyce, M. Sławków, M. Wojkowice, M. Zawiercie, G. Żarnowiec,
- województwo świętokrzyskie: G. Falków, M. Ostrowiec Świętokrzyski, M-G Połaniec, G. Ruda Maleniecka, G. Smyków,
- województwo małopolskie: M. Bochnia, M-G Olkusz, G. Zielonki,
- województwo lubelskie: M. Biłgoraj, M-G Piaski, G. Puławy,
- województwo łódzkie: M. Łowicz, G. Łowicz, M-G Wolbórz,
- województwo warmińsko-mazurskie: M-G Biskupiec, G. Giętrwałd, M. Nowe Miasto Lubawskie,
- województwo opolskie: M-G Namysłów, M. Opole, G. Wilków,
- województwo wielkopolskie: M-G Kępno, M. Koło, M-G Krotoszyn,
- województwo podkarpackie: G. Czarna, G. Dubiecko, G. Iwierzycy, M-G Radomyśl Wielki, G. Skołyszyn,
- województwo zachodniopomorskie: M-G Barlinek, M-G Bobolice, G. Dolice, M-G Dziwnów, G. Marianowo, G. Rewal, G. Rymań,
- województwo mazowieckie: G. Bodzanów, M. Ostrołęka, M. Płońsk, G. Słubice, M. Nowy Dwór Mazowiecki,
- województwo dolnośląskie: M-G Jelcz-Laskowice, G. Krośnice, G. Malczyce, G. Paszowice, M. Szczawno-Zdrój, G. Warta Bolesławiecka, G. Zagrodno, M. Złotoryja, M-G Prochowice,
- województwo zielonogórskie: G. Łagów, G. Santok, M-G Trzciel.

W większości jednostek, tj. w 40 z 69 kontrole potwierdziły prawidłowości wykorzystania dotacji, tj. w: G. Bielsk Podlaski, G. Grodzisk, M. Brodnica, M-G Pakość, G. Rogowo, G. Koneck, M-G Jastarnia, G. Linia, M. Malbork, G. Pruszcz Gdański, G. Słupsk, M. Sławków, G. Żarnowiec, M. Ostrowiec Świętokrzyski, M-G Połaniec, G. Smyków, M-G Olkusz, G. Zielonki, M. Biłgoraj, M-G Piaski, G. Puławy, M-G Wolbórz, M. Opole, G. Wilków, M-G Kępno, G. Czarna, G. Dubiecko, G. Iwierzycy, G. Skołyszyn, M-G Barlinek, M-G Bobolice, G. Rymań, M. Płońsk, M-G Jelcz-Laskowice, G. Krośnice, G. Paszowice, M. Złotoryja, G. Łagów, G. Santok, M-G Trzciel.

Analiza wyników kontroli przeprowadzonych w ww. zakresie przez poszczególne regionalne izby obrachunkowe prowadzi do jednoznacznego wniosku, że dotacje celowe na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem określonym w pismach dyrektorów właściwych Delegatur Krajowego Biura Wyborczego adresowanych do poszczególnych jednostek.

W trakcie kontroli stwierdzono jednostkowe nieprawidłowości w zakresie wydatkowania środków dotacji niezgodnie z przeznaczeniem lub po terminie przeprowadzenia wyborów, tj. stwierdzone tylko w 6 nw. jednostkach (a łączna kwota nieprawidłowości wyniosła 12 376,88 zł):

- w M. Koło, G. Ruda Maleniecka, G. Kuźnica i G. Rewal wydatkowano środki dotacji w łącznej kwocie 7 921,88 zł niezgodnie z przeznaczeniem określonym w zawiadomieniach dyrektorów właściwych Delegatur Krajowego Biura Wyborczego,
- w G. Słubice i M-G Radomyśl Wielki wskazano jako wydatkowane z dotacji na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów wydatki (w łącznej kwocie 4 455,00 zł) poniesione od 23 do 59 dni po terminie ich przeprowadzenia.

Powyższe jednostkowe nieprawidłowości w zakresie wydatkowania środków dotacji (stwierdzone tylko w 6 ww. jednostkach w łącznej kwocie 12 376,88 zł), stanowiły naruszenie następujących przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.):

- art. 44 ust. 2 i ust. 3 pkt 1 lit. a i b, stosownie do treści których jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów,
- art. 126, stosownie do treści którego dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych,
- art. 254 pkt 3, stosownie do treści którego w toku wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego obowiązuje zasada gospodarki finansowej odpowiednio do której dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem,

w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Poza powyższym stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zaciągania zobowiązań, dokonywania i dokumentowania wydatków ponoszonych z dotacji oraz w przedmiocie ewidencjonowania, klasyfikowania dotacji celowych na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, tj.:

- nie egzekwowano wystawienia przez przewodniczącego albo, z jego upoważnienia, przez zastępcę przewodniczącego właściwej obwodowej komisji wyborczej pisemnego potwierdzenia udziału członków komisji w czynnościach związanych z przeprowadzeniem głosowania oraz ustaleniem wyników głosowania, które powinno stanowić podstawę wypłaty i ustalenia wysokości zryczałtowanej diety, co stanowiło naruszenie § 8 ust. 7 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 14 marca 2011 r. w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych i osobom powołanym w skład inspekcji w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy (M. P. Nr 23, poz. 252 z późn. zm.). Powyższą nieprawidłowość, stwierdzono w następujących 9 jednostkach, w których wypłacono zryczałtowane diety członkom obwodowych komisji wyborczych z naruszeniem ww. przepisu w łącznej kwocie 312 540,00 zł, tj.: M-G Prochowice, M. Koło, G. Gietrzwałd, M. Zawiercie, G. Kroczyce, M. Ostrołęka, M. Nowy Dwór Mazowiecki, M. Łowicz, G. Falków,
- wydanie przez przewodniczącego właściwej obwodowej komisji wyborczej zgody na zwrot członkom komisji, w związku z udziałem w pracach tych komisji, kosztów przejazdu własnym samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem według stawek określonych rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 z późn. zm.) bez porozumienia przewodniczącego właściwej obwodowej komisji wyborczej z dyrektorem właściwej miejscowo delegatury Krajowego Biura Wyborczego, co stanowiło naruszenie § 4 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 2 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych i osobom powołanym w skład inspekcji w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy. Zwrotu kosztów przejazdu własnym samochodem osobowym członkom obwodowych komisji wyborczych z naruszeniem ww. przepisów w łącznej kwocie 2 055,55 zł dokonano w dwóch jednostkach, tj. w G. Gietrzwałd i M-G Namysłów,
- zaciągnięcie zobowiązań (na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów) bez upoważnienia określonego planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia, tj. z naruszeniem art. 46 ust. 1 i art. 261 ustawy o finansach publicznych. Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w dwóch jednostkach, w których w 32 przypadkach zaciągnięto zobowiązania w łącznej kwocie 21 870,10 zł z naruszeniem ww. przepisów, tj. G. Rewal, M-G Dziwnów,
- dokonanie wydatków ze środków publicznych (na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów) bez upoważnienia określonego planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia, tj. z naruszeniem art. 44 ust. 1 pkt 2, art. 254 pkt 3 w zw. z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w dwóch jednostkach, tj. w G. Rewal i M-G Dziwnów, G. Malczyce w których w 37 przypadkach dokonano wydatków ze środków publicznych w łącznej kwocie 30 544,91 zł z naruszeniem ww. przepisów,
- nieprawidłowości przy zwrocie kosztów podróży (w zakresie wydatków ponoszonych na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów), w tym:
 - w M-G Krotoszyn członkom obwodowych komisji wyborczych dokonywano zwrotów kosztów przejazdu własnym samochodem osobowym, na podstawie poleceń wyjazdów służbowych, które nie zawierały określenia pojemności skokowej silnika pojazdu, tj. z naruszeniem § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy w związku z § 3 ust. 1 i § 4 ust. 2 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych i osobom powołanym w skład inspekcji w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy;
 - w M-G Radomyśl Wielki – nie określano w poleceniach wyjazdów służbowych miejscowości rozpoczęcia podróży, co stanowiło naruszenie § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167);
- brak kontrasygnaty skarbnika gminy lub osoby przez niego upoważnionej na umowach skutkujących powstaniem zobowiązań pieniężnych (zawartych w związku z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów), co stanowiło naruszenie art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.), co stwierdzono w: G. Warta Bolesławiecka, M-G Prochowice, G. Bodzanów, M-G Radomyśl Wielki, G. Słubice,

- dokonywanie wypłat (związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów) na podstawie dowodów księgowych nie zawierających wszystkich elementów wymaganych przepisem art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.), tj.:
 - w M-G Biskupiec, M. Koło, M-G Krotoszyn, G. Warta Bolesławiecka, M-G Prochowice dokonywano wydatków (głównie tytułem wypłat zryczałtowanych diet członkom obwodowych komisji wyborczych) na podstawie dowodów nie zawierających jednego lub wszystkich z poniższych elementów, tj. określenia stron dokonujących operacji gospodarczych, dat dokonania operacji (odbioru gotówki), dat sporządzenia oraz podpisów wystawcy dowodów, tj. elementów dowodu księgowego wymaganych art. 21 ust. 1 pkt 2, 4 i 5 ustawy o rachunkowości,
 - w G. Zagrodno na listach wypłat zryczałtowanych diet członkom obwodowych komisji wyborczych, listach wypłat zwrotu kosztów podróży oraz na poleceniach wyjazdów służbowych nie wskazano sposobu ujęcia (dekretacji) wym. dowodów księgowych w księgach rachunkowych, co stanowiło naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości;
- ewidencjonowanie w księgach rachunkowych budżetu dotacji celowych i wydatków z niej finansowanych z naruszeniem zasad funkcjonowania kont 133 – „Rachunek budżetu”, 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”, 224 – „Rozrachunki budżetu”, 901 – „Dochody budżetu”, 902 – „Wydatki budżetu” określonych załącznikiem Nr 2 pn. Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.) oraz uregulowaniami zawartymi we wprowadzonych do stosowania w jednostkach zasadach (polityce) rachunkowości. Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w: M. Nowe Miasto Lubawskie, G. Słubice, G. Marianowo, G. Dolice, M. Łowicz, M. Wojkowice, M. Szczawno-Zdrój,
- dokonywanie w księgach rachunkowych zapisów dot. wydatków na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów oraz na wypłatę zryczałtowanych dla członków obwodowych komisji wyborczych Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z naruszeniem przepisów ustawy o rachunkowości, w tym:
 - nierzetelne i błędne prowadzenie ksiąg rachunkowych, tj. z naruszeniem art. 24 ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości (M-G Krotoszyn) na kontach 409 – „Pozostałe koszty rodzajowe” i 240 – „Pozostałe rozrachunki” poprzez ewidencjonowanie wypłat zryczałtowanych diet członków obwodowych komisji wyborczych w kwotach faktycznie wypłaconych w kasie Urzędu zamiast w kwotach naliczonych i zatwierdzonych do wypłaty,
 - ewidencjonowanie w raportach kasowych wypłat zryczałtowanych diet członkom obwodowych komisji wyborczych pod datami innymi niż daty ich faktycznej wypłaty wg list, co wskazywało w tym zakresie na niebieżące prowadzenie ksiąg rachunkowych, stanowiące naruszenie art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy o rachunkowości oraz na naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości, stosownie do treści których księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty, co stwierdzono w M. Bochnia i M-G Prochowice,
 - w G. Rewal – stwierdzono dokonywanie w księgach rachunkowych zapisów księgowych pod datą wpływu dowodów księgowych do Urzędu zamiast pod datą dokonania operacji gospodarczej, co stanowiło naruszenie art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości, stosownie do treści którego zapis księgowy powinien zawierać m.in. datę dokonania operacji gospodarczej;
- nieprawidłowe klasyfikowanie wydatków na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów w rozdziałach i paragrafach podziałki klasyfikacji budżetowej, tj. z naruszeniem zasad stosowania klasyfikacji rozdziałów oraz zasad stosowania klasyfikacji paragrafów wydatków i środków (z objaśnieniami) określonych załącznikiem Nr 2 i Nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.), w tym:
 - w G. Rewal – nieprawidłowo sklasyfikowano wydatek w rozdziale 75107 „Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej”, zamiast w rozdziale 75109 „Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie”,
 - w M-G Dziwnów, G. Malczyce, M-G Prochowice nieprawidłowo sklasyfikowano wydatki w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej wydatków;
- regulowanie po terminie zobowiązań (zaciągniętych na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów), tj. z naruszeniem art. 44 ust. 3 pkt 3, art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.), art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.). Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w: G. Rewal, M-G Namysłów,
- w zakresie prezentowania w sprawozdaniach budżetowych dotacji celowej i jej wydatkowania, stwierdzono:

- w 1 jednostce, tj. Gminie Rewal - w sprawozdaniach budżetowych wykazano kwoty niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, co stanowiło naruszenie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 119 z późn. zm.), tj.:
 - w sprawozdaniu Rb-50 o dotacjach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za II kwartał 2015 r. w dziale 751 – „Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa”, rozdz. 75107 – „Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej” w § 2010 – „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami” wykazano kwotę niezgodną o 428,90 zł z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej,
 - w sprawozdaniu Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za II kwartał 2015 r. wykazano w dziale 751, rozdz. 75107 w § 4210 – „Zakup materiałów i wyposażenia” kwotę niezgodną o 2 590,79 zł z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej i w § 4300 – „Zakup usług pozostałych” wykazano kwotę niezgodną o 154,98 zł z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej,
 - w trzech miesięcznych sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej sporządzonych za okres od początku roku do dnia (30 września 2015 r., 30 października 2015 r. i 30 listopada 2015 r.) w dziale 751, rozdz. 75107 w § 2010 każdorazowo wykazano kwotę niezgodną o 428,00 zł z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej,
- w jednej jednostce, tj. w Gminie Rewal, stwierdzono podpisanie 4 sprawozdań budżetowych, tj. Rb-50 (o dotacjach/ o wydatkach), Rb-27S i Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych przez osoby nieupoważnione, co stanowiło naruszenie § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
- w jednej jednostce, tj. w Gminie Rewal, stwierdzono sporządzenie zbiorczego sprawozdania Rb-27S w nieprawidłowej szczegółowości sprawozdań jednostkowych, co stanowiło naruszenie § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
- w jednej jednostce, tj. w G. Łowicz nie sporządzano jednostkowych sprawozdań samorządowej jednostki budżetowej, tj.: Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych oraz Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, co stanowiło naruszenie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.) w zw. z § 4 pkt 3 oraz § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej;
- dokonywanie wypłat za zrealizowane umowy o dzieło zawarte w związku z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów na podstawie sporządzonych list plac zamiast prawidłowo na podstawie wystawionych przez wykonawców rachunków odpowiednio do zapisów wprowadzonej do stosowania w jednostce instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów księgowych, co stwierdzono w M-G Prochowice.

Wykorzystanie środków finansowych przyznanych na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r. (dotacje celowe na zadania zlecone gminom)

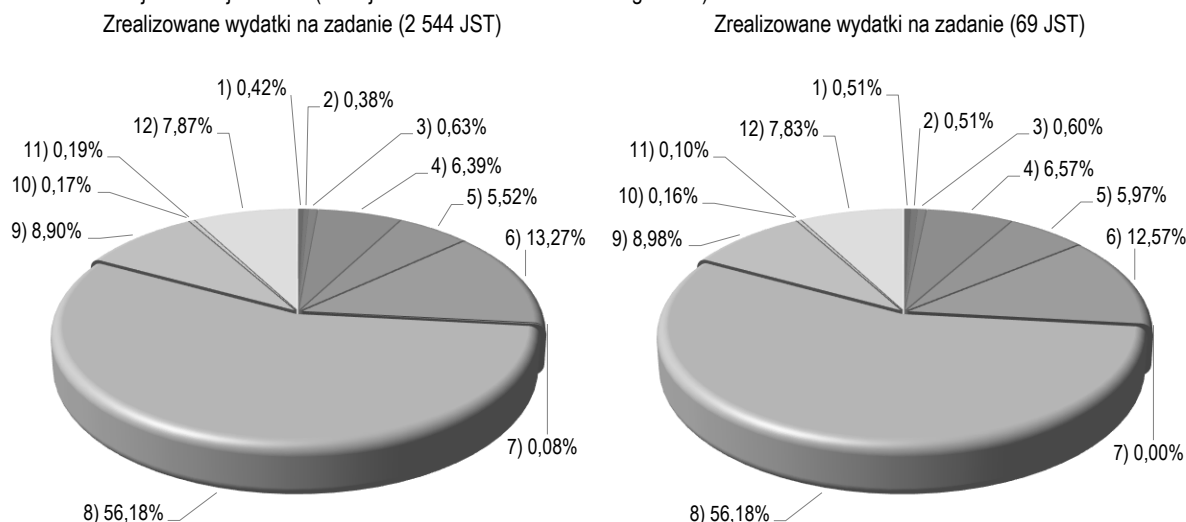
Rodzaj wydatków	Zrealizowane wydatki na zadanie (2 544 JST) (w zł)	Zrealizowane wydatki na zadanie (69 JST) (w zł)
Druk obwieszczenia o podziale na obwody i o siedzibach obwodowych komisji wyborczych	541 411,00	19 716,94
Plakatowanie obwieszczeń wyborczych	493 613,00	19 757,81
Transport kart do głosowania	813 518,00	23 127,29
Sporządzenie spisów wyborców (w tym opracowanie dodatkowych informacji dotyczących rejestru wyborców)	8 280 742,00	252 551,36
Uzupełnienie wyposażenia lokali wyborczych	7 153 728,00	229 660,08
Wydatki kancelaryjne i obsługa obwodowych komisji wyborczych (w tym wydatki związane z użytkowaniem lokalu)	17 203 085,00	483 318,67
Koszty zorganizowania lokali wyborczych w nowoutworzonych obwodach głosowania	105 627,00	0,00
Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych	72 816 599,00	2 159 764,00
Wsparcie informatyczne obwodowych komisji wyborczych	11 532 352,00	345 239,52
Koszty głosowania przez pełnomocnika	224 231,00	6 061,40
Koszty głosowania korespondencyjnego	242 107,00	3 798,40
Inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodu (transport, łączność, oznaczenie lokali, diety podróży i koszty przejazdów członków obwodowych komisji wyborczych, itp.)	10 206 598,00	301 101,85
RAZEM	129 613 611,00	3 844 097,32

Poniższe opracowanie graficzne sporządzono na podstawie tabeli pod nazwą „Wykorzystanie środków finansowych przyznanych na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r. (dotacje celowe na zadania zlecone gminom)”.

Źródło danych przedstawionych w powyższym opracowaniu graficznym:

- zrealizowane wydatki (2 544 JST) – stanowiące 100% jednostek – Krajowe Biuro Wyborcze,
- zrealizowane wydatki (69 JST) – stanowiące 2,71% jednostek poddanych kontroli – materiały z przeprowadzonych kontroli koordynowanych.

Wykorzystanie środków finansowych przyznanych na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r. (dotacje celowe na zadania zlecone gminom)

Źródło danych:

- zrealizowane wydatki (2 544 JST) – Krajowe Biuro Wyborcze,
- zrealizowane wydatki (69 JST) – materiały z przeprowadzonych kontroli koordynowanych.

LEGENDA:

1) Druk obwieszczenia o podziale na obwody i o siedzibach obwodowych komisji wyborczych, 2) Plakatowanie obwieszczeń wyborczych, 3) Transport kart do głosowania, 4) Sporządzenie spisów wyborców, 5) Uzupełnienie wyposażenia lokali wyborczych, 6) Wydatki kancelaryjne i obsługa obwodowych komisji wyborczych, 7) Koszty zorganizowania lokali wyborczych w nowoutworzonych obwodach głosowania, 8) Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych, 9) Wsparcie informatyczne obwodowych komisji wyborczych, 10) Koszty głosowania przez pełnomocnika, 11) Koszty głosowania korespondencyjnego, 12) Inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodu

3.2. Ustalenia kontroli dotyczące Referendum ogólnokrajowego w dniu 6 września 2015 r.

Regionalne izby obrachunkowe wytypowały do kontroli 69 jednostek samorządu terytorialnego, w tym: 17 miast, 17 miast-gmin i 35 gmin. Wybrane jednostki w poszczególnych województwach to:

- województwo podlaskie: G. Bielsk Podlaski, G. Grodzisk, G. Kuźnica,
- województwo kujawsko-pomorskie: M. Brodnica, M-G Pakość, G. Rojewo, G. Koneck,
- województwo pomorskie: M-G Jastarnia, G. Linia, M. Malbork, G. Pruszcz Gdański, G. Słupsk,
- województwo śląskie: G. Kroczyce, M. Sławków, M. Wojkowice, M. Zawiercie, G. Żarnowiec,
- województwo świętokrzyskie: G. Falków, M. Ostrowiec Świętokrzyski, M-G Polaniec, G. Ruda Maleniecka, G. Smyków,
- województwo małopolskie: M. Bochnia, M-G Olkusz, G. Zielonki,
- województwo lubelskie: M. Biłgoraj, M-G Piaski, G. Puławy,
- województwo łódzkie: M. Łowicz, G. Łowicz, M-G Wolbórz,
- województwo warmińsko-mazurskie: M-G Biskupiec, G. Gietrzwałd, M. Nowe Miasto Lubawskie,
- województwo opolskie: M-G Namysłów, M. Opole, G. Wilków,
- województwo wielkopolskie: M-G Kępno, M. Koło, M-G Krotoszyn,
- województwo podkarpackie: G. Czarna, G. Dubiecko, G. Iwierzycy, M-G Radomyśl Wielki, G. Skołyszyn,

- województwo zachodniopomorskie: M-G Barlinek, M-G Bobolice, G. Dolice, M-G Dziwnów, G. Marianowo, G. Rewal, G. Rymań,
- województwo mazowieckie: G. Bodzanów, M. Ostrołęka, M. Płońsk, G. Słubice, M. Nowy Dwór Mazowiecki,
- województwo dolnośląskie: M-G Jelcz-Laskowice, G. Krośnice, G. Maltzyce, G. Paszowice, M. Szczawno-Zdrój, G. Warta Bolesławiecka, G. Zagrodno, M. Złotoryja, M-G Prochowice,
- województwo zielonogórskie: G. Łagów, G. Santok, M-G Trzciel.

W większości jednostek, tj. w 43 z 69 kontrole potwierdziły prawidłowości wykorzystania dotacji, tj. w: G. Bielsk Podlaski, G. Grodzisk, M. Brodnica, M-G Pakość, G. Rojewo, G. Koneck, M-G Jastarnia, G. Linia, M. Malbork, G. Pruszcz Gdański, G. Słupsk, M. Sławków, G. Żarnowiec, G. Falków, M. Ostrowiec Świętokrzyski, M-G Polaniec, G. Ruda Maleniecka, G. Smyków, M-G Olkusz, M. Biłgoraj, M-G Piaski, G. Puławy, M-G Wolbórz, M-G Biskupiec, M. Nowe Miasto Lubawskie, G. Rymań, M. Płońsk, M-G Jelcz-Laskowice, G. Krośnice, G. Maltzyce, M. Złotoryja, G. Łagów, G. Santok, M-G Trzciel.

Analiza wyników kontroli przeprowadzonych w ww. zakresie przez poszczególne regionalne izby obrachunkowe prowadzi do jednoznacznego wniosku, że dotacje celowe na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem określonym w pismach dyrektorów właściwych Delegatur Krajowego Biura Wyborczego adresowanych do poszczególnych jednostek.

W trakcie kontroli stwierdzono jednostkowe nieprawidłowości w zakresie wydatkowania środków dotacji niezgodnie z przeznaczeniem lub po terminie przeprowadzenia referendum ogólnokrajowego, tj. stwierdzone tylko w 3 nw. jednostkach (a łączna kwota nieprawidłowości wyniosła 1 260,24 zł):

- w M. Koło i G. Kuźnica wydatkowano środki dotacji w łącznej kwocie 1 111,25 zł niezgodnie z przeznaczeniem określonym w zawiadomieniach dyrektorów właściwych Delegatur Krajowego Biura Wyborczego,
- w M-G Radomyśl Wielki wskazano jako wydatkowane z dotacji na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego wydatki w kwocie 148,99 zł poniesione 18 dni po terminie jego przeprowadzenia.

Powyższe jednostkowe nieprawidłowości w zakresie wydatkowania środków dotacji (stwierdzone tylko w 3 ww. jednostkach w łącznej kwocie 1 260,24 zł), stanowiły naruszenie następujących przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.):

- art. 44 ust. 2 i ust. 3 pkt 1 lit. a i b, stosownie do treści których jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;
- art. 126, stosownie do treści którego dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych;
- art. 254 pkt 3, stosownie do treści którego w toku wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego obowiązuje zasada gospodarki finansowej odpowiednio do której dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Poza powyższym stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zaciągania zobowiązań, dokonywania i dokumentowania wydatków ponoszonych z dotacji oraz w przedmiocie ewidencjonowania, klasyfikowania dotacji celowych na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego, tj.:

- nie egzekwowano od przewodniczącego albo, z jego upoważnienia, od zastępcy przewodniczącego właściwej obwodowej komisji wyborczej podpisania pisma potwierdzającego udział członków komisji w czynnościach związanych z przeprowadzeniem głosowania oraz ustaleniem wyników głosowania, które powinno stanowić podstawę wypłaty zryczałtowanej diety, co stanowiło naruszenie § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 kwietnia 2003 r. w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom obwodowych komisji do spraw referendum w referendum ogólnokrajowym oraz trybu udzielania im dni wolnych od pracy (Dz. U. Nr 75, poz. 676 z późn. zm.). Powyższą nieprawidłowość, stwierdzono w następujących 9 jednostkach, w których wypłacono zryczałtowane diety członkom obwodowych komisji wyborczych z naruszeniem ww. przepisu w łącznej kwocie 145 100,00 zł, tj.: G. Kroczyce, M. Zawiercie, G. Gietrzwałd, M. Ostrołęka, M. Koło, M. Nowy Dwór Mazowiecki, M. Łowicz, G. Zielonki, G. Falków;
- wydanie przez przewodniczącego właściwej obwodowej komisji wyborczej zgody na zwrot przysługujących członkom komisji, zamieszkałym poza miejscowością stanowiącą siedzibę komisji obwodowej, kosztów przejazdu własnym samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem według stawek określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1414

- z późn. zm.) bez uzgodnienia powyższej zgody z dyrektorem właściwej miejscowo delegatury Krajowego Biura Wyborczego, co stanowiło naruszenie § 3 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w referendum ogólnokrajowym oraz trybu udzielania im dni wolnych od pracy, Zwrotu kosztów przejazdu własnym samochodem osobowym członkom obwodowych komisji wyborczych z naruszeniem ww. przepisów w łącznej kwocie 534,87 zł dokonano w dwóch jednostkach, tj. M-G Namysłów i G. Gietrzwałd;
- zaciąganie zobowiązań (na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego) bez upoważnienia określonego planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia, tj. z naruszeniem art. 46 ust. 1 i art. 261 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.). Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w dwóch jednostkach, w których w 14 przypadkach zaciągnięto zobowiązania w łącznej kwocie 6 249,87 zł, z naruszeniem ww. przepisów, tj. G. Rewal, M-G Dziwnów;
 - dokonanie wydatków ze środków publicznych (na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego) bez upoważnienia określonego planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia, tj. z naruszeniem art. 44 ust. 1 pkt 2, art. 254 pkt 3 w zw. z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w trzech jednostkach, tj.: G. Paszowice, G. Rewal, M-G Dziwnów w których w 16 przypadkach dokonano wydatków ze środków publicznych w łącznej kwocie 6 211,26 zł z naruszeniem ww. przepisów;
 - ewidencjonowanie w księgach rachunkowych budżetu dotacji celowych i wydatków z niej finansowanych z naruszeniem zasad funkcjonowania (jednego lub kilku z kont), tj.: 133 – „Rachunek budżetu”, 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”, 224 – „Rozrachunki budżetu”, 902 – „Wydatki budżetu” określonych załącznikiem Nr 2 pn. Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.) oraz uregulowaniami zawartymi we wprowadzonych do stosowania w jednostkach zasadach (polityce) rachunkowości. Co stwierdzono w M. Łowicz, G. Słubice, G. Marianowo, G. Dolice, M. Szczawno-Zdrój, M. Wojkowice;
 - dokonywanie wypłat (związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem referendum ogólnokrajowego) na podstawie dowodów księgowych nie zawierających wszystkich elementów wymaganych przepisem art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.), tj.:
 - M-G Prochowice, G. Warta Bolesławiecka, M-G Krotoszyn, M. Koło – dokonywano wydatków (głównie tytułem wypłat zryczałtowanych diet członkom obwodowych komisji wyborczych) na podstawie dowodów nie zawierających jednego lub wszystkich z poniższych elementów, tj. określenia stron dokonujących operacji gospodarczych, dat dokonania operacji (odbioru gotówki), oraz podpisów wystawcy dowodów, tj. elementów wymaganych art. 21 ust. 1 pkt 2, 4 i 5 ustawy o rachunkowości,
 - G. Zagrodno – na listach wypłat zryczałtowanych diet członkom obwodowych komisji wyborczych, listach wypłat zwrotu kosztów podróży oraz na poleceniach wyjazdów służbowych nie wskazano sposobu ujęcia (dekretacji) wym. dowodów księgowych w księgach rachunkowych, co stanowiło naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości;
 - brak kontrasygnaty skarbnika gminy lub osoby przez niego upoważnionej na umowach skutkujących powstaniem zobowiązań pieniężnych (zawartych w związku z przygotowaniem i przeprowadzeniem referendum ogólnokrajowego), co stanowiło naruszenie art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.), co stwierdzono w: G. Warta Bolesławiecka, G. Bodzanów, G. Słubice;
 - nieprawidłowości przy zwrocie kosztów podróży (w zakresie wydatków ponoszonych na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego), w tym:
 - w M-G Krotoszyn członkom obwodowych komisji wyborczych dokonywano zwrotów kosztów przejazdu własnym samochodem osobowym, na podstawie poleceń wyjazdów służbowych, które nie zawierały określenia pojemności skokowej silnika pojazdu, tj. z naruszeniem § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy w związku z § 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom obwodowych komisji do spraw referendum w referendum ogólnokrajowym oraz trybu udzielania im dni wolnych od pracy,
 - w M-G Radomyśl Wielki – nie określano w poleceniach wyjazdów służbowych miejscowości rozpoczęcia podróży, co stanowiło naruszenie § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167);

- nieprawidłowo klasyfikowano wydatki na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego w rozdziałach i paragrafach podziałki klasyfikacji budżetowej, tj. z naruszeniem zasad stosowania klasyfikacji rozdziałów oraz zasad stosowania klasyfikacji paragrafów wydatków i środków (z objaśnieniami) określonych załącznikiem Nr 2 i Nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.), tj.:
 - w M. Łowicz nieprawidłowo sklasyfikowano wydatek dot. przeprowadzenia referendum ogólnokrajowego w rozdziale 75101 – „Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa” zamiast w rozdziale 75110 – „Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne”,
 - w G. Rewal, G. Paszowice, nieprawidłowo klasyfikowano wydatki w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej wydatków;
- regulowano po terminach zobowiązania (zaciągnięte na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego), tj. z naruszeniem art. 44 ust. 3 pkt 3, art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, tj. Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w: M-G Namysłów, G. Rewal. Ponadto w G. Rewal wydatków dot. przygotowania i przeprowadzenia referendum ogólnokrajowego dokonano z naruszeniem art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.);
- dokonywano w księgach rachunkowych zapisów dot. wydatków na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego oraz na wypłatę zryczałtowanych diet dla członków obwodowych komisji wyborczych z naruszeniem przepisów ustawy o rachunkowości, w tym:
 - nierzetelnie i błędnie prowadzono księgi rachunkowe, tj. z naruszeniem art. 24 ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości, co stwierdzono w M-G Krotoszyn, poprzez ewidencjonowanie na kontach 409 – „Pozostałe koszty rodzajowe” i 240 – „Pozostałe rozrachunki” wypłat zryczałtowanych diet członków obwodowych komisji wyborczych w kwotach faktycznie wypłaconych w kasie Urzędu zamiast w kwotach naliczonych i zatwierdzonych do wypłaty,
 - ewidencjonowanie w raportach kasowych wypłat zryczałtowanych diet członkom obwodowych komisji wyborczych pod datami innymi niż daty ich faktycznej wypłaty wg list, co wskazywało na niebieżące prowadzenie ksiąg rachunkowych, stanowiące naruszenie art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy o rachunkowości oraz art. 24 ust. 1 i 2 wym. ustawy, stosownie do treści których księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty, co stwierdzono w M. Bochnia, a zatwierdzanie nierzetelnie sporządzanych raportów kasowych stanowiło naruszenie przepisów wewnętrznych wprowadzonych do stosowania w ww. jednostce, tj. instrukcji określającej zasady sporządzania, obiegu i kontroli oraz przechowywania i zabezpieczenia dokumentów księgowych i ksiąg rachunkowych,
 - w G. Rewal – stwierdzono dokonywanie w księgach rachunkowych zapisów pod datą wpływu dowodów księgowych do Urzędu zamiast pod datą dokonania operacji gospodarczej, co stanowiło naruszenie art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości, stosownie do treści którego zapis księgowy powinien zawierać m.in. datę dokonania operacji gospodarczej, określenie rodzaju i numeru identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego daty, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji,
 - w G. Rewal stwierdzono wprowadzenie kosztów związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem referendum ogólnokrajowego powstałych w sierpniu do ksiąg rachunkowych września, co stanowiło naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości;
- sprawdzenie pod względem formalnym i rachunkowym listy wypłat zryczałtowanych diet członków obwodowych komisji wyborczych w referendum ogólnokrajowym na dwa dni przed jego przeprowadzeniem, co stanowiło naruszenie wprowadzonej do stosowania w jednostce, tj. w M. Bochnia instrukcji określającej zasady sporządzania, obiegu i kontroli oraz przechowywania i zabezpieczenia dokumentów księgowych i ksiąg rachunkowych;
- dokonywanie wypłat za zrealizowane umowy o dzieło zawarte w związku z przygotowaniem i przeprowadzeniem referendum ogólnokrajowego na podstawie sporządzonych list płac zamiast prawidłowo na podstawie wystawionych przez wykonawców rachunków odpowiednio do zapisów wprowadzonej do stosowania w jednostce instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów księgowych, co stwierdzono w M-G Prochowice;
- w zakresie prezentowania w sprawozdaniach budżetowych dotacji celowej i jej wydatkowania, stwierdzono, że w jednej jednostce, tj. w G. Łowicz nie sporządzano jednostkowych sprawozdań samorządowej jednostki budżetowej, tj.: Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych oraz Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, co stanowiło naruszenie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) w zw. z § 4 pkt 3 oraz § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 119 z późn. zm.).

Wykorzystanie środków finansowych przyznanych na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego w dniu 6 września 2015 r. (dotacje celowe na zadania zlecone gminom)

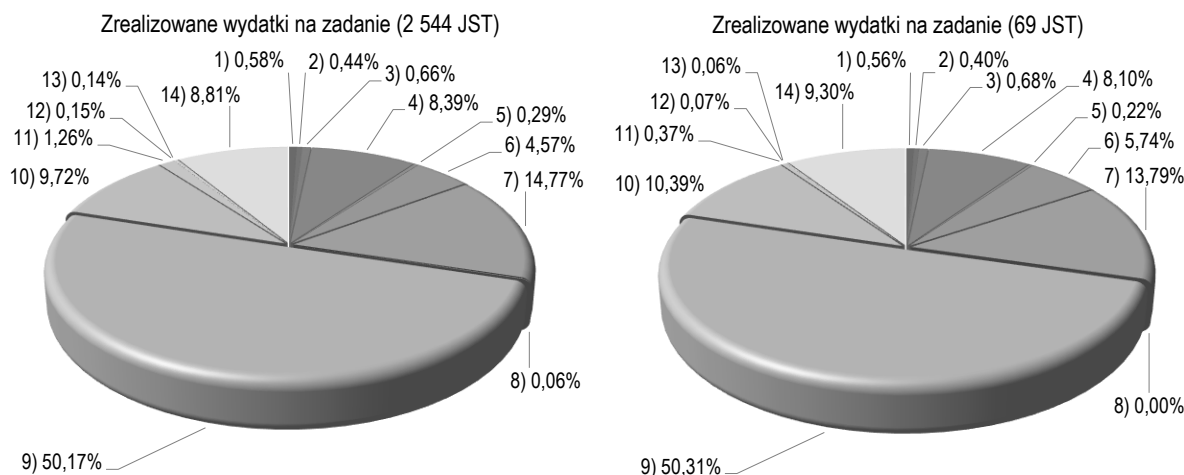
Rodzaj wydatków	Zrealizowane wydatki na zadanie (2544 JST) (w zł)	Zrealizowane wydatki na zadanie (69 JST) (w zł)
Druk obwieszczenia o podziale na obwody i o siedzibach obwodowych komisji ds. referendum	360 657,00	10 380,53
Plakatowanie obwieszczeń o referendum	277 533,00	7 490,97
Transport kart do głosowania	410 482,00	12 518,64
Sporządzenie spisów osób uprawnionych do udziału w referendum (w tym opracowanie dodatkowych informacji dotyczących rejestru wyborców, zaświadczeń)	5 236 372,00	149 982,81
Nakładki na spisy osób uprawnionych do udziału w referendum	181 470,00	4 109,81
Uzupełnienie wyposażenia lokali wyborczych	2 852 364,00	106 263,30
Wydatki kancelaryjne i obsługa obwodowych komisji ds. referendum (w tym wydatki związane z użytkowaniem lokalu)	9 221 900,00	255 297,98
Koszty zorganizowania lokali wyborczych w nowoutworzonych obwodach głosowania	35 555,00	0,00
Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji ds. referendum	31 326 886,00	931 160,00
Wsparcie informatyczne obwodowych komisji ds. referendum	6 068 130,00	192 270,83
Działalność koordynatora ds. informatyki w gminie	787 705,00	6 847,23
Koszty głosowania przez pełnomocnika	92 276,00	1 329,49
Koszty głosowania korespondencyjnego	86 720,00	1 078,99
Inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodu (transport, łączność, oznaczenie lokali, diety podrózne i koszty przejazdów członków obwodowych komisji wyborczych, itp.)	5 498 244,00	172 165,06
RAZEM	62 436 294,00	1 850 895,64

Poniższe opracowanie graficzne sporządzono na podstawie tabeli pod nazwą „Wykorzystanie środków finansowych przyznanych na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego w dniu 6 września 2015 r. (dotacje celowe na zadania zlecone gminom)”.

Źródło danych przedstawionych w powyższym opracowaniu graficznym:

- zrealizowane wydatki (2544 JST) – stanowiące 100% jednostek – Krajowe Biuro Wyborcze,
- zrealizowane wydatki (69 JST) – stanowiące 2,71% jednostek poddanych kontroli – materiały z przeprowadzonych kontroli koordynowanych.

Wykorzystanie środków finansowych przyznanych na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego w dniu 6 września 2015 r. (dotacje celowe na zadania zlecone gminom)

Źródło danych:

- zrealizowane wydatki (2 544 JST) – Krajowe Biuro Wyborcze,
- zrealizowane wydatki (69 JST) – materiały z przeprowadzonych kontroli koordynowanych.

LEGENDA:

- 1) Druk obwieszczenia o podziale na obwody i o siedzibach obwodowych komisji ds. referendum,
- 2) Plakatowanie obwieszczeń o referendum,
- 3) Transport kart do głosowania,
- 4) Sporządzenie spisów osób uprawnionych do udziału w referendum,
- 5) Nakładki na spisy osób uprawnionych do udziału w referendum,
- 6) Uzupełnienie wyposażenia lokali wyborczych,
- 7) Wydatki kancelaryjne i obsługa obwodowych komisji ds. referendum,
- 8) Koszty zorganizowania lokali wyborczych w nowoutworzonych obwodach głosowania,
- 9) Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji ds. referendum,
- 10) Wsparcie informatyczne obwodowych komisji ds. referendum,
- 11) Działalność koordynatora ds. informatyki w gminie,
- 12) Koszty głosowania przez pełnomocnika,
- 13) Koszty głosowania korespondencyjnego,
- 14) Inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodu

3.3. Ustalenia kontroli dotyczące Wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r.

Regionalne izby obrachunkowe wytypowały do kontroli 69 jednostek samorządu terytorialnego, w tym: 17 miast, 17 miast-gmin i 35 gmin. Wybrane jednostki w poszczególnych województwach to:

- województwo podlaskie: G. Bielsk Podlaski, G. Grodzisk, G. Kuźnica,
- województwo kujawsko-pomorskie: M. Brodnica, M-G Pakość, G. Rogowo, G. Koneck,
- województwo pomorskie: M-G Jastarnia, G. Linia, M. Malbork, G. Pruszcz Gdański, G. Słupsk,
- województwo śląskie: G. Kroczyce, M. Sławków, M. Wojkowice, M. Zawiercie, G. Żarnowiec,
- województwo świętokrzyskie: G. Falków, M. Ostrowiec Świętokrzyski, M-G Polanec, G. Ruda Maleniecka, G. Smyków,
- województwo małopolskie: M. Bochnia, M-G Olkusz, G. Zielonki,
- województwo lubelskie: M. Biłgoraj, M-G Piaski, G. Puławy,
- województwo łódzkie: M. Łowicz, G. Łowicz, M-G Wolbórz,
- województwo warmińsko-mazurskie: M-G Biskupiec, G. Gietrzwałd, M. Nowe Miasto Lubawskie,
- województwo opolskie: M-G Namysłów, M. Opole, G. Wilków,
- województwo wielkopolskie: M-G Kępno, M. Koło, M-G Krotoszyn,
- województwo podkarpackie: G. Czarna, G. Dubiecko, G. Iwierzycy, M-G Radomyśl Wielki, G. Skołyszyn,
- województwo zachodniopomorskie: M-G Barlinek, M-G Bobolice, G. Dolice, M-G Dziwnów, G. Marianowo, G. Rewal, G. Rymań,
- województwo mazowieckie: G. Bodzanów, M. Ostrołęka, M. Płońsk, G. Słubice, M. Nowy Dwór Mazowiecki,
- województwo dolnośląskie: M-G Jelcz-Laskowice, G. Krośnice, G. Maltzyce, G. Paszowice, M. Szczawno-Zdrój, G. Warta Bolesławiecka, G. Zagrodno, M. Złotoryja, M-G Prochowice,
- województwo zielonogórskie: G. Łagów, G. Santok, M-G Trzciel.

W większości jednostek, tj. w 38 z 69 kontrole potwierdziły prawidłowości wykorzystania dotacji, tj. w: G. Bielsk Podlaski, G. Grodzisk, M. Brodnica, M-G Pakość, G. Rogowo, G. Koneck, M-G Jastarnia, G. Linia, M. Malbork, G. Pruszcz Gdański, G. Słupsk, M. Sławków, G. Żarnowiec, M. Ostrowiec Świętokrzyski, M-G Polanec, G. Smyków, M. Bochnia, M-G Olkusz, M. Biłgoraj, M-G Piaski, G. Puławy, M. Nowe Miasto Lubawskie, M. Opole, G. Wilków, M-G Kępno, G. Czarna, G. Dubiecko, G. Iwierzycy, G. Skołyszyn, M-G Barlinek, G. Rymań, M. Nowy Dwór Mazowiecki, M-G Jelcz-Laskowice, G. Krośnice, G. Paszowice, M. Złotoryja, G. Łagów, G. Santok.

Analiza wyników kontroli przeprowadzonych w ww. zakresie przez poszczególne regionalne izby obrachunkowe prowadzi do jednoznacznego wniosku, że dotacje celowe na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem określonym w pismach dyrektorów właściwych Delegatur Krajowego Biura Wyborczego adresowanych do poszczególnych jednostek.

W trakcie kontroli stwierdzono jednostkowe nieprawidłowości w zakresie wydatkowania środków dotacji niezgodnie z przeznaczeniem lub po terminie przeprowadzenia wyborów, tj. stwierdzone tylko w 4 ww. jednostkach (a łączna kwota nieprawidłowości wyniosła 6 225,87 zł):

- w M. Koło i G. Kuźnica wydatkowano środki dotacji w łącznej kwocie 3 782,90 zł niezgodnie z przeznaczeniem określonym w zawiadomieniach dyrektorów właściwych Delegatur Krajowego Biura Wyborczego,
- w G. Ruda Maleniecka wskazano jako wydatkowane z dotacji na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów wydatki poniesione (w łącznej kwocie 2 146,97 zł) 57 dni oraz 64 dni po terminie ich przeprowadzenia,
- w G. Słubice wskazano jako wydatkowane z dotacji na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów wydatki w kwocie 296,00 zł poniesione 1 dzień po terminie ich przeprowadzenia.

Powyższe jednostkowe nieprawidłowości w zakresie wydatkowania środków dotacji (stwierdzone tylko w 4 ww. jednostkach w łącznej kwocie 6 225,87 zł), stanowiły naruszenie następujących przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.):

- art. 44 ust. 2 i ust. 3 pkt 1 lit. a i b, stosownie do treści których jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów,
- art. 126, stosownie do treści którego dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych,

- art. 254 pkt 3, stosownie do treści którego w toku wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego obowiązuje zasada gospodarki finansowej odpowiednio do której dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.
Poza powyższym stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zaciągania zobowiązań, dokonywania i dokumentowania wydatków ponoszonych z dotacji oraz w przedmiocie ewidencjonowania, klasyfikowania dotacji celowych na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, tj.:
- nie egzekwowano wystawienia przez przewodniczącego albo, z jego upoważnienia, przez zastępcę przewodniczącego właściwej obwodowej komisji wyborczej pisemnego potwierdzenia udziału członków komisji w czynnościach związanych z przeprowadzeniem głosowania oraz ustaleniem wyników głosowania, które powinno stanowić podstawę wypłaty i ustalenia wysokości zryczałtowanej diety, co stanowiło naruszenie § 8 ust. 7 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 14 marca 2011 r. w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych i osobom powołanym w skład inspekcji w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy (M. P. Nr 23, poz. 252 z późn. zm.). Powyższą nieprawidłowość, stwierdzono w następujących 8 jednostkach, w których wypłacono zryczałtowane diety członkom obwodowych komisji wyborczych z naruszeniem ww. przepisu w łącznej kwocie 148 985 zł, tj.: G. Kroczyce, M. Zawiercie, G. Zielonki, G. Gietrzwałd, M. Koło, M. Łowicz, M. Ostrolęka, G. Falków;
- wydanie przez przewodniczącego właściwej obwodowej komisji wyborczej zgody na zwrot członkom komisji, w związku z udziałem w pracach tych komisji, kosztów przejazdu własnym samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem według stawek określonych rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 z późn. zm.) bez porozumienia przewodniczącego właściwej obwodowej komisji wyborczej z dyrektorem właściwej miejscowo delegatury Krajowego Biura Wyborczego, co stanowiło naruszenie § 4 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 2 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych i osobom powołanym w skład inspekcji w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy. Zwrotu kosztów przejazdu własnym samochodem osobowym członkom obwodowych komisji wyborczych z naruszeniem ww. przepisów w łącznej kwocie 886,33 zł dokonano w dwóch jednostkach, tj. w G. Gietrzwałd i M-G Namysłów.
Poza powyższym stwierdzono, że w M-G Trzciel członkom obwodowych komisji wyborczych dokonywano zwrotów kosztów przejazdu własnym samochodem osobowym na podstawie listy wypłat zamiast na podstawie rachunków, umów, oświadczeń i poleceń wyjazdu służbowego za zgodą przewodniczącego właściwej obwodowej komisji wyborczej na zwrot członkom komisji, w związku z udziałem w pracach tych komisji, kosztów przejazdu własnym samochodem osobowym wydaną w porozumieniu z dyrektorem właściwej miejscowo delegatury Krajowego Biura Wyborczego, co stanowiło naruszenie ww. przepisów;
- zaciąganie zobowiązań (na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów) bez upoważnienia określonego planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia, tj. z naruszeniem art. 46 ust. 1 i art. 261 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.). Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w dwóch jednostkach, w których w 14 przypadkach zaciągnięto zobowiązania w łącznej kwocie 10 928,40 zł, z naruszeniem ww. przepisów, tj. G. Rewal, M-G Dziwnów;
- dokonanie wydatków ze środków publicznych (na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów) bez upoważnienia określonego planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia, tj. z naruszeniem art. 44 ust. 1 pkt 2, art. 254 pkt 3 w zw. z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w czterech jednostkach, tj. w M-G Bobolice, G. Rewal, G. Malczyce, M-G Dziwnów w których w 19 przypadkach dokonano wydatków ze środków publicznych w łącznej kwocie 16 850,83 zł z naruszeniem ww. przepisów;
- ewidencjonowanie w księgach rachunkowych budżetu dotacji celowych i wydatków z niej finansowanych z naruszeniem zasad funkcjonowania (jednego lub kilku z kont), tj.: 133 – „Rachunek budżetu”, 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych”, 224 – „Rozrachunki budżetu”, 901 – „Dochody budżetu”, 902 – „Wydatki budżetu” określonych załącznikiem Nr 2 pn. Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.) oraz uregulowaniami zawartymi we wprowadzonych do stosowania

w jednostkach zasadach (polityce) rachunkowości. Co stwierdzono w M-G Wolbórz, M. Łowicz, G. Słubice, G. Marianowo, G. Dolice, M. Szczawno-Zdrój, M. Wojkowiec;

- dokonywanie wypłat (związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów) na podstawie dowodów księgowych nie zawierających wszystkich elementów wymaganych przepisem art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.), tj.:
 - w M-G Biskupiec, M-G Prochowice, G. Warta Bolesławiecka, M-G Krotoszyn. M. Koło – dokonywano wydatków (głównie tytułem wypłat zryczałtowanych diet członkom obwodowych komisji wyborczych) na podstawie dowodów nie zawierających jednego lub wszystkich z poniższych elementów, tj. określenia stron (nazw, adresów) dokonujących operacji gospodarczych, dat dokonania operacji (odbioru gotówki), dat sporządzenia oraz podpisów wystawcy dowodów, tj. elementów wymaganych art. 21 ust. 1 pkt 2, 4 i 5 ustawy o rachunkowości,
 - G. Zagrodno – na listach wypłat zryczałtowanych diet członkom obwodowych komisji wyborczych, listach wypłat zwrotu kosztów podróży oraz na poleceniach wyjazdów służbowych nie wskazano sposobu ujęcia (dekretacji) wym. dowodów księgowych w księgach rachunkowych, co stanowiło naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości;
- brak kontrasygnaty skarbnika gminy lub osoby przez niego upoważnionej na umowach skutkujących powstaniem zobowiązań pieniężnych (zawartych w związku z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów), co stanowiło naruszenie art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.), co stwierdzono w: G. Warta Bolesławiecka, G. Bodzanów, M-G Radomyśl Wielki, G. Słubice;
- nieprawidłowości przy zwrocie kosztów podróży (w zakresie wydatków ponoszonych na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów), w tym:
 - w M-G Krotoszyn członkom obwodowych komisji wyborczych dokonywano zwrotów kosztów przejazdu własnym samochodem osobowym, na podstawie poleceń wyjazdów służbowych, które nie zawierały określenia pojemności skokowej silnika pojazdu, tj. z naruszeniem § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy w związku z § 3 ust. 1 i § 4 ust. 2 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych i osobom powołanym w skład inspekcji w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy,
 - w M-G Radomyśl Wielki – nie określano w poleceniach wyjazdów służbowych miejscowości rozpoczęcia podróży, co stanowiło naruszenie § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167);
- nieprawidłowo klasyfikowano wydatki na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów w poszczególnych paragrafach podziałki klasyfikacji budżetowej, tj. z naruszeniem zasad stosowania klasyfikacji paragrafów wydatków i środków (z objaśnieniami) określonych załącznikiem Nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.), co stwierdzono w M-G Dziwnów, G. Bobolice, G. Rewal;
- regulowano po terminach zobowiązania (zaciągnięte na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów), tj. z naruszeniem art. 44 ust. 3 pkt 3, art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w: M. Płońsk, M-G Namysłów, G. Rewal. Ponadto w G. Rewal wydatków dot. przygotowania i przeprowadzenia wyborów dokonano z naruszeniem art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.), art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.);
- dokonywano w księgach rachunkowych zapisów dot. wydatków na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów oraz na wypłatę zryczałtowanych diet dla członków obwodowych komisji wyborczych z naruszeniem przepisów ustawy o rachunkowości, w tym:
 - nierzetelnie i błędnie prowadzono księgi rachunkowe, tj. z naruszeniem art. 24 ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości, co stwierdzono w M-G Krotoszyn, poprzez ewidencjonowanie na kontach 409 – „Pozostałe koszty rodzajowe” i 240 – „Pozostałe rozrachunki” wypłat zryczałtowanych diet członków obwodowych komisji wyborczych w kwotach faktycznie wypłaconych w kasie Urzędu zamiast w kwotach naliczonych i zatwierdzonych do wypłaty,
 - ewidencjonowanie w raportach kasowych wypłat zryczałtowanych diet członkom obwodowych komisji wyborczych pod datami innymi niż daty ich faktycznej wypłaty wg list, co wskazywało na niebieżące prowadzenie ksiąg rachunkowych, stanowiące naruszenie art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy o rachunkowości oraz art. 24 ust. 1 i 2 wym. ustawy, stosownie do treści których księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie,

- sprawdzał i bieżąco, księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty, co stwierdzono w M-G Prochowice,
- w G. Rewal – stwierdzono dokonywanie w księgach rachunkowych zapisów pod datą wpływu dowodów księgowych do Urzędu zamiast pod datą dokonania operacji gospodarczej, co stanowiło naruszenie art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości, stosownie do treści którego zapis księgowy powinien zawierać m.in. datę dokonania operacji gospodarczej, określenie rodzaju i numeru identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego daty, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji;
 - dokonywanie wypłat za zrealizowane umowy o dzieło zawarte w związku z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów na podstawie sporządzonych list płac zamiast prawidłowo na podstawie wystawionych przez wykonawców rachunków odpowiednio do zapisów wprowadzonej do stosowania w jednostce instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów księgowych, co stwierdzono w M-G Prochowice;
 - w zakresie prezentowania w sprawozdaniach budżetowych dotacji celowej i jej wydatkowania, stwierdzono, że w jednej jednostce, tj. w G. Łowicz nie sporządzano jednostkowych sprawozdań samorządowej jednostki budżetowej, tj.: Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych oraz Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, co stanowiło naruszenie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) w zw. z § 4 pkt 3 oraz § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Wykorzystanie środków finansowych przyznanych na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r. (dotacje celowe na zadania zlecone gminom)

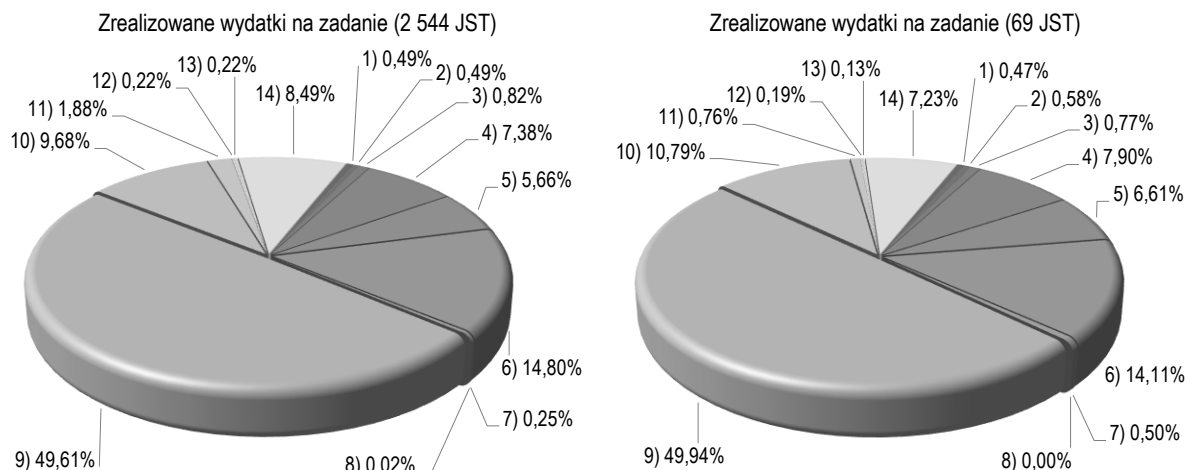
Rodzaj wydatków	Zrealizowane wydatki na zadanie (2 544 JST) (w zł)	Zrealizowane wydatki na zadanie (69 JST) (w zł)
Druk obwieszczenia o podziale na obwody i o siedzibach obwodowych komisji wyborczych	371 258,00	10 543,68
Plakatowanie obwieszczeń wyborczych	373 480,00	13 116,00
Transport kart do głosowania	629 025,00	17 428,90
Sporządzenie spisów wyborców i aktualizacja	5 640 010,00	177 669,01
Uzupełnienie wyposażenia lokali wyborczych	4 325 078,00	148 717,31
Wydatki kancelaryjne i obsługa obwodowych komisji wyborczych (w tym wydatki związane z użytkowaniem lokalu)	11 303 257,00	317 495,54
Druki formularzy i protokołów głosowania	192 994,00	11 359,24
Koszty zorganizowania lokali wyborczych w nowoutworzonych obwodach głosowania	16 157,00	0,00
Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych	37 896 980,00	1 123 600,00
Wsparcie informatyczne obwodowych komisji wyborczych	7 391 803,00	242 786,65
Działalność koordynatora ds. informatyki w gminie	1 436 031,00	17 091,28
Koszty głosowania przez pełnomocnika	166 438,00	4 386,52
Koszty głosowania korespondencyjnego	164 759,00	3 029,77
Inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodów głosowania (transport, łączność, oznaczenie lokali, diety podróże i koszty przejazdów członków obwodowych komisji wyborczych, itp.)	6 487 493,00	162 745,56
RAZEM	76 394 763,00	2 249 969,46

Poniższe opracowanie graficzne sporządzono na podstawie tabeli pod nazwą „Wykorzystanie środków finansowych przyznanych na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r. (dotacje celowe na zadania zlecone gminom)”.

Źródło danych przedstawionych w powyższym opracowaniu graficznym:

- zrealizowane wydatki (2544 JST) – stanowiące 100% jednostek – Krajowe Biuro Wyborcze,
- zrealizowane wydatki (69 JST) – stanowiące 2,71% jednostek poddanych kontroli – materiały z przeprowadzonych kontroli koordynowanych.

Wykorzystanie środków finansowych przyznanych na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r. (dotacje celowe na zadania zlecone gminom)

Źródło danych:

- zrealizowane wydatki (2 544 JST) – Krajowe Biuro Wyborcze,
- zrealizowane wydatki (69 JST) – materiały z przeprowadzonych kontroli koordynowanych.

LEGENDA:

1) Druk obwieszczenia o podziale na obwody i o siedzibach obwodowych komisji wyborczych, 2) Plakatowanie obwieszczeń wyborczych, 3) Transport kart do głosowania, 4) Sporządzenie spisów wyborców i aktualizacja, 5) Uzupełnienie wyposażenia lokali wyborczych, 6) Wydatki kancelaryjne i obsługa obwodowych komisji wyborczych, 7) Druki formularzy i protokołów głosowania, 8) Koszty zorganizowania lokali wyborczych w nowoutworzonych obwodach głosowania, 9) Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych, 10) Wsparcie informatyczne obwodowych komisji wyborczych, 11) Działalność koordynatora ds. informatyki w gminie, 12) Koszty głosowania przez pełnomocnika, 13) Koszty głosowania korespondencyjnego, 14) Inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodów głosowania

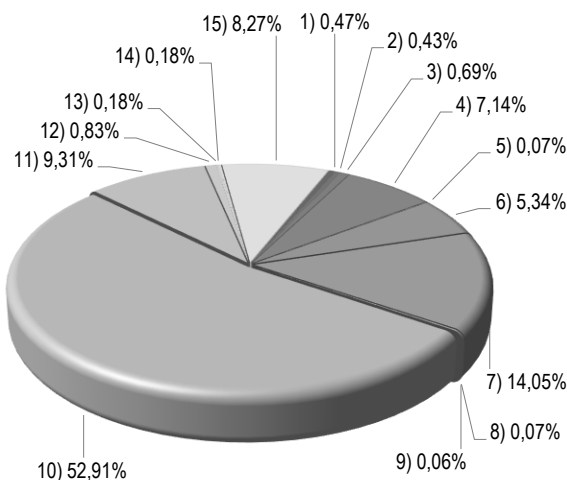
3.4. Zestawienie zbiorcze

Struktura wykorzystania dotacji celowej na zadania zlecone gminom – przeprowadzenie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r., referendum ogólnokrajowego w dniu 6 września 2015 r. oraz wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r.

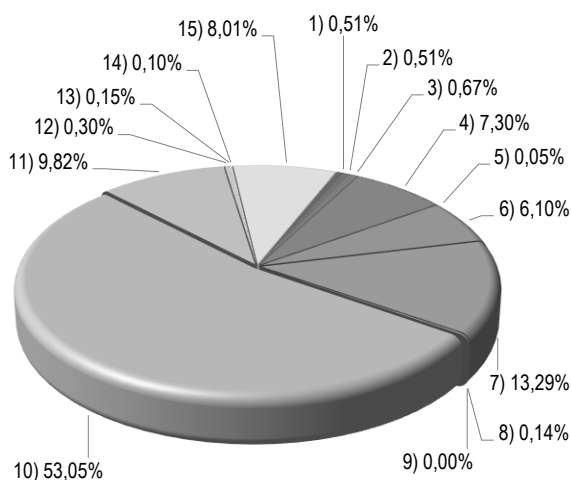
Rodzaj wydatków	Zrealizowane wydatki na zadanie (2 544 JST) w zł	Rodzaj wydatków	Zrealizowane wydatki na zadanie (69 JST) w zł
Druk obwieszczenia o podziale na obwody i o siedzibach obwodowych komisji wyborczych/ds. referendum	1 273 326,00	Druk obwieszczenia o podziale na obwody i o siedzibach obwodowych komisji wyborczych/ds. referendum	40 641,15
Plakatowanie obwieszczeń wyborczych/o referendum	1 144 626,00	Plakatowanie obwieszczeń wyborczych/o referendum	40 364,78
Transport kart do głosowania	1 853 025,00	Transport kart do głosowania	53 074,83
Sporządzenie spisów wyborców/osób uprawnionych do udziału w referendum	19 157 124,00	Sporządzenie spisów wyborców/osób uprawnionych do udziału w referendum	580 203,18
Nakładki na spisy osób uprawnionych do udziału w referendum	181 470,00	Nakładki na spisy osób uprawnionych do udziału w referendum	4 109,81
Uzupełnienie wyposażenia lokali wyborczych	14 331 170,00	Uzupełnienie wyposażenia lokali wyborczych	484 640,69
Wydatki kancelaryjne i obsługa obwodowych komisji wyborczych/ds. referendum	37 728 242,00	Wydatki kancelaryjne i obsługa obwodowych komisji wyborczych/ds. referendum	1 056 112,19
Druki formularzy i protokołów głosowania	192 994,00	Druki formularzy i protokołów głosowania	11 359,24
Koszty zorganizowania lokali wyborczych w nowoutworzonych obwodach głosowania	157 339,00	Koszty zorganizowania lokali wyborczych w nowoutworzonych obwodach głosowania	-
Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych/ds. referendum	142 040 465,00	Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych/ds. referendum	4 214 524,00
Wsparcie informatyczne obwodowych komisji wyborczych/ds. referendum	24 992 285,00	Wsparcie informatyczne obwodowych komisji wyborczych/ds. referendum	780 297,00
Działalność koordynatora ds. informatyki w gminie	2 223 736,00	Działalność koordynatora ds. informatyki w gminie	23 938,51
Koszty głosowania przez pełnomocnika	482 945,00	Koszty głosowania przez pełnomocnika	11 777,41
Koszty głosowania korespondencyjnego	493 586,00	Koszty głosowania korespondencyjnego	7 907,16
Inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodów głosowania	22 192 335,00	Inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodów głosowania	636 012,47
RAZEM	268 444 668,00	RAZEM	7 944 962,42

Struktura wykorzystania dotacji celowej na zadania zlecone gminom – przeprowadzenie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r., referendum ogólnokrajowego w dniu 6 września 2015 r. oraz wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r.

Zrealizowane wydatki na zadanie (2 544 JST)

Zrealizowane wydatki na zadanie (69 JST)

Źródło danych:

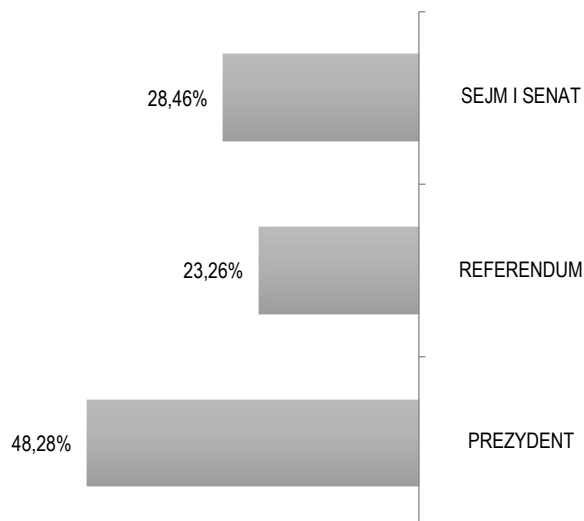
- zrealizowane wydatki (2 544 JST) – Krajowe Biuro Wyborcze,

- zrealizowane wydatki (69 JST) – materiały z przeprowadzonych kontroli koordynowanych.

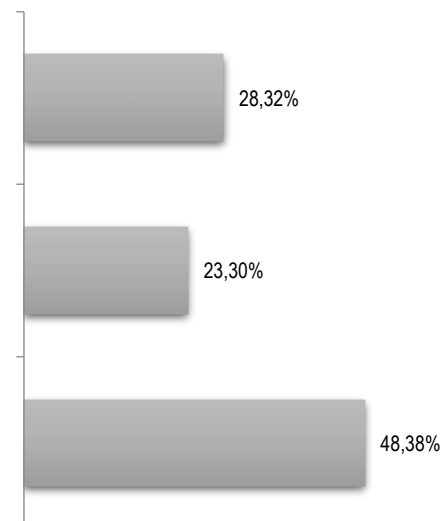
LEGENDA:

1) Druk obwieszczenia o podziale na obwody i o siedzibach obwodowych komisji wyborczych/ds. referendum, 2) Plakatowanie obwieszczeń wyborczych/o referendum, 3) Transport kart do głosowania, 4) Sporządzenie spisów wyborców/osób uprawnionych do udziału w referendum, 5) Nakładki na spisy osób uprawnionych do udziału w referendum, 6) Uzupełnienie wyposażenia lokali wyborczych, 7) Wydatki kancelaryjne i obsługa obwodowych komisji wyborczych/ds. referendum, 8) Druki formularzy i protokołów głosowania, 9) Koszty zorganizowania lokali wyborczych w nowoutworzonych obwodach głosowania, 10) Zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych/ds. referendum, 11) Wsparcie informatyczne obwodowych komisji wyborczych/ds. referendum, 12) Działalność koordynatora ds. informatyki w gminie, 13) Koszty głosowania przez pełnomocnika, 14) Koszty głosowania korespondencyjnego, 15) Inne wydatki związane z funkcjonowaniem obwodów głosowania

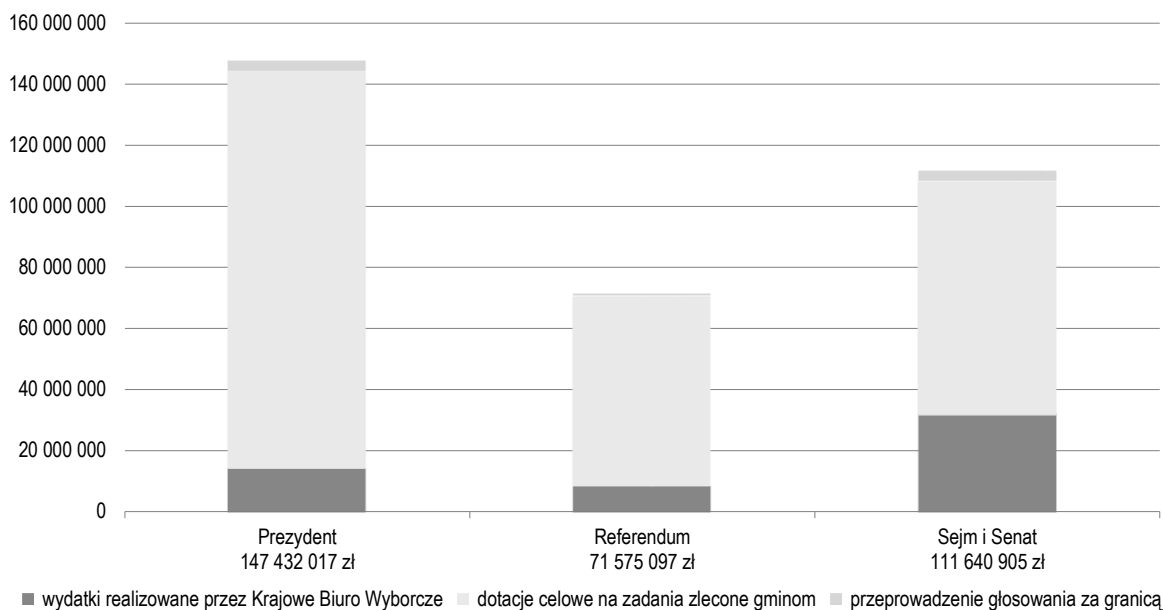
Udział procentowy zrealizowanych wydatków na wybory Prezydenta RP, referendum ogólnokrajowe oraz wybory do Sejmu RP i do Senatu RP (2 544 JST)

Udział procentowy zrealizowanych wydatków na wybory Prezydenta RP, referendum ogólnokrajowe oraz wybory do Sejmu RP i do Senatu RP (69 JST)

Kwoty zrealizowanych wydatków na wybory Prezydenta RP, referendum ogólnokrajowe oraz wybory do Sejmu RP i do Senatu RP wg KBW

Rodzaj	Wydatki realizowane przez Krajowe Biuro Wyborcze	Dotacje celowe na zadania zlecone gminom	Przeprowadzenie głosowania za granicą
PREZYDENT	14 355 406 zł	129 613 611 zł	3 463 000 zł
REFERENDUM	8 481 803 zł	62 436 294 zł	657 000 zł
SEJM I SENAT	31 932 142 zł	76 394 763 zł	3 314 000 zł
SUMA	54 769 351 zł	268 444 668 zł	7 434 000 zł

- 1) Struktura wykorzystania dotacji celowej na zadania zlecone gminom – przeprowadzenie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 10 maja i 24 maja 2015 r., referendum ogólnokrajowego w dniu 6 września 2015 r. oraz wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 października 2015 r. kształtowała się na zbliżonym poziomie zarówno dla zrealizowanych wydatków dla 2 544 JST jak i dla próby poddanej kontroli – 69 JST.
- 2) W przypadku wyborów prezydenckich i parlamentarnych oraz referendum około 50% wydatków stanowiły wydatki na zadanie pn. zryczałtowane diety dla członków komisji.

4. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

Na podstawie stwierdzonych nieprawidłowości regionalne izby obrachunkowe przesłały 34 wystąpienia pokontrolne, w których sformułowano 66 wniosków pokontrolnych do realizacji kierownikom jednostek kontrolowanych w tym: RIO Białystok 1 wystąpienie pokontrolne (G. Kuźnica – 1 wniosek), RIO Katowice 3 wystąpienia pokontrolne (G. Kroczyce – 1 wniosek, M. Wojkowice – 1 wniosek, M. Zawiercie – 1 wniosek), RIO Kielce 1 wystąpienie pokontrolne (G. Ruda Maleniecka – 1 wniosek), RIO Kraków 2 wystąpienia pokontrolne (M. Bochnia – 2 wnioski, G. Zielonki – 1 wniosek), RIO Łódź 3 wystąpienia pokontrolne (G. Łowicz – 2 wnioski, M. Łowicz – 4 wnioski, M-G Wolbórz – 2 wnioski), RIO Olsztyn 3 wystąpienia pokontrolne (M-G Biskupiec – 1 wniosek, G. Gietrzwałd – 4 wnioski, Nowe Miasto Lubawskie – 1 wniosek), RIO Opole 1 wystąpienie pokontrolne (M-G Namysłów – 2 wnioski), RIO Poznań 2 wystąpienia pokontrolne (M-G Krotoszyn – 2 wnioski, M. Koło – 3 wnioski), RIO Rzeszów 2 wystąpienia pokontrolne (G. Czarna – 1 wniosek, M-G Radomyśl Wielki – 1 wniosek), RIO Szczecin 3 wystąpienia pokontrolne (M-G Bobolice – 1 wniosek, M-G Dziwnów – 2 wnioski, G. Rewal – 4 wnioski), RIO Warszawa 5 wystąpień pokontrolnych (G. Bodzanów – 1 wniosek, M. Ostrołęka – 2 wnioski, M. Płońsk – 3 wnioski, G. Ślubice – 5 wniosków, M. Nowy Dwór Mazowiecki – 2 wnioski), RIO Wrocław 7 wystąpień pokontrolnych (M-G Jelcz-Laskowice – 1 wniosek, G. Krośnice – 2 wnioski, G. Malczyce – 2 wnioski, G. Paszowice – 2 wnioski, M-G Prochowice – 4 wnioski, G. Warta Bolesławiecka – 2 wnioski, G. Zagrodno – 1 wniosek), RIO Zielona Góra 1 wystąpienie pokontrolne (M-G Trzciel – 1 wniosek).

Lp.	Regionalna Izba Obrachunkowa	Nazwa jednostki	Wystąpienie pokontrolne	Ilość wniosków
1	Białystok	G. Bielsk Podlaski	-	
2		G. Grodzisk	-	
3		G. Kuźnica	+	1
1	Bydgoszcz	M. Brodnica	-	
2		G. Koneck	-	
3		M-G Pakość	-	
4		G. Rojewo	-	
1	Gdańsk	M-G Jastarnia	-	
2		G. Lina	-	
3		M. Malbork	-	
4		G. Pruszcz Gdański	-	
5		G. Stupsk	-	
1	Katowice	G. Kroczyce	+	1
2		M. Sławków	-	
3		M. Wojkowice	+	1
4		M. Zawiercie	+	1
5		G. Żarnowiec	-	
1	Kielce	G. Falków	-	
2		M. Ostrowiec Świętokrzyski	-	
3		M-G Połaniec	-	
4		G. Ruda Maleniecka	+	1
5		G. Smyków	-	
1	Kraków	M. Bochnia	+	2
2		M-G Olkusz	-	
3		G. Zielonki	+	1
1	Lublin	M. Biłgoraj	-	
2		M-G Piaski	-	
3		G. Puławy	-	
1	Łódź	G. Łowicz	+	2
2		M. Łowicz	+	4
3		M-G Wolbórz	+	2
1	Olsztyn	M-G Biskupiec	+	1
2		G. Gietrzwałd	+	4
3		M. Nowe Miasto Lubawskie	+	1
1	Opole	M-G Namysłów	+	2
2		M. Opole	-	
3		G. Wilków	-	

Lp.	Regionalna Izba Obrachunkowa	Nazwa jednostki	Wystąpienie pokontrolne	Ilość wniosków
1	Poznań	M-G Kępno	-	
2		M. Koło	+	3
3		M-G Krotoszyn	+	2
1	Rzeszów	G. Czarna	+	1
2		G. Dubiecko	-	
3		G. Iwierzycze	-	
4		M-G Radomyśl Wielki	+	1
5		G. Skolyszyn	-	
1	Szczecin	M-G Barlinek	-	
2		M-G Bobolice	+	1
3		G. Dolice	-	
4		M-G Dziwnów	+	2
5		G. Marianowo	-	
6		G. Rewal	+	4
7		G. Rymań	-	
1	Warszawa	G. Bodzanów	+	1
2		M. Ostrołęka	+	2
3		M. Płońsk	+	3
4		G. Słubice	+	5
5		M. Nowy Dwór Mazowiecki	+	2
1	Wrocław	M-G Jelcz-Laskowice	+	1
2		G. Krośnice	+	2
3		G. Malczyce	+	2
4		G. Paszowice	+	2
5		M-G Prochowice	+	4
6		M. Szczawno-Zdrój	-	
7		G. Warta Bolesławiecka	+	2
8		G. Zagrodno	+	1
9		M. Złotoryja	-	
1	Zielona Góra	G. Łagów	-	
2		G. Santok	-	
3		M-G Trzciel	+	1

Poza przekazaniem jednostkom kontrolowanym wystąpień pokontrolnych w wyniku przeprowadzonych kontroli:

- Zastępca Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku pismem RIO.I.064-43/2017 z dnia 5 grudnia 2017 r. poinformował Krajowe Biuro Wyborcze Delegatura w Suwałkach o zakwestionowanych w G. Kuźnica wydatkach na doposażenie lokali wyborczych oraz innych wydatków związanych z przeprowadzeniem wyborów. W odpowiedzi Dyrektor Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Suwałkach ustosunkowując się do wskazanych nieprawidłowości, przechylił się do stwierdzenia, że zakup sprzętu komputerowego i drukarek kwalifikuje się do wydatków wsparcia informatycznego a nie do wydatków na doposażenie lokali wyborczych, przytaczając następnie zasadę, że wydatki na poszczególne zadania wyborcze nie są limitowane, limitem objęte są natomiast wydatki zryczałtowane diety dla członków obwodowych komisji wyborczych;
- Zastępca Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach poinformował pismem WK-60/2/2138/2017 z dnia 28 czerwca 2017 r. Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Kielcach o wykorzystaniu przez Gminę Ruda Maleniecka środków „z dotacji celowych na zadania związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów Prezydenta RP oraz do Sejmu i Senatu RP niezgodnie z dyspozycją dysponenta środków, tj. na inne cele i po terminie wyborów” w tym: na zakup 12 sztuk filiżanek (197,76 zł), ekspresu ciśnieniowego do kawy (1 979,00 zł), powyższe wydatki wskazano jako wydatki kancelaryjne i obsługa obwodowej komisji wyborczej (w tym wydatki związane z użytkowaniem lokalu). Następnie wskazano na zakup biurka za kwotę 1 900,01 zł oraz środków czystości za kwotę 246,96 zł blisko dwa miesiące po zakończeniu wyborów. Dyrektor Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Kielcach pismem DKC-3121-1/2017 z dnia 12 lipca 2017 r. poinformował Zastępcę Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach o wystąpieniu do Gminy Ruda Maleniecka o „zwrot dotacji uznanej przez RIO za wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie 4 323,73 zł (...)", a następnie pismem znak DKC-3121-1/2017 z dnia 1 sierpnia 2017 r. poinformował o tym, że Gmina Ruda Maleniecka dokonała zwrotu kwoty 4 323,73 zł (plus odsetki za zwłokę) odpowiadającej dotacji uznanej za wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem;

- Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu pismem WK-0912/2/2017/1 z dnia 6 listopada 2017 r. poinformowała Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Kole, że w toku kontroli problemowej gospodarki finansowej Miasta Koło w zakresie „Dotacji celowych na referendum, wybory prezydenckie i parlamentarne w 2015 r.” stwierdzono nie wyegzekwowanie od przewodniczących obwodowych komisji wyborczych sporządzenia pisemnego potwierdzenia udziału poszczególnych członków tych komisji w czynnościach podczas wyborów, które powinny stanowić podstawę ustalenia i wypłaty diet za udział w tych czynnościach, czym naruszono § 8 ust. 7 i § 11 ust. 2 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 14 marca 2011 r. w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych i osobom powołanym w skład inspekcji w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy (M. P. Nr 23, poz. 252 z późn. zm.) oraz wydatkowania środków publicznych niezgodnie z przeznaczeniem podanym w zawiadomieniach Krajowego Biura Wyborczego tj. zakup herbaty i kawy na kwotę 192,90 zł, zakup „usługi cateringowej dla osób dyżurujących w Ratuszu” na kwotę 110,00 zł, zakup „posiłków na wynos dla osób dyżurujących w dniu 6.09.2015 r.” na kwotę 56,25 zł, zakup artykułów spożywczych na kwotę 364,87 zł;
- Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie o stwierdzonych nieprawidłowościach:
 - w gminie Zielonki, polegających na nie wyegzekwowaniu od przewodniczących obwodowych komisji wyborczych na terenie Gminy, sporządzenia pisemnego potwierdzenia udziału poszczególnych członków tych komisji w czynnościach podczas wyborów, które powinny stanowić podstawę ustalenia i wypłaty diet za udział w tych czynnościach, czym naruszono § 8 ust. 7 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych i osobom powołanym w skład inspekcji w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy,
 - w Mieście Bochnia, polegających na nierzetelnym sporządzaniu raportów kasowych, poprzez ujmowanie w nich wypłat, które miały miejsce po terminie zamknięcia raportu kasowego, co stanowiło naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości oraz na zatwierdzaniu nierzetelnych w związku z powyższym raportów kasowych, co stanowiło naruszenie przepisów wewnętrznych obowiązujących w Mieście Bochnia,poinformował Wojewodę Małopolskiego odpowiednio pismami WK-614-18/17 i WK-614-19/17 z dnia 22 grudnia 2017 r.

W jednym przypadku, tj. w trakcie kontroli prowadzonej w Urzędzie Gminy Malczyce przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu, ujawniono okoliczności wskazujące na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, w wyniku czego Prezes Izby skierowała zawiadomienie o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych właściwego w sprawach rozpatrywanych przez Regionalną Komisję Orzekającą w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy RIO we Wrocławiu. Jako obwinionego wskazano Wójta Gminy, który dopuścił się czynu określonego art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 168), polegającego na wydatkowaniu w dniach 10 i 24 maja 2015 r. oraz 25 października 2015 r. łącznej kwoty 14 800 zł z przeznaczeniem na wypłatę zryczałtowanych diet dla członków Obwodowych Komisji Wyborczych, w tym w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej kwoty 9 440 zł (I tura 4 720 zł, II tura 4 720 zł) oraz w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej kwoty 5 360 zł z przekroczeniem upoważnienia określonego uchwałą budżetową Gminy Malczyce na 2015 r. Doprowadziło to do przekroczenia zaplanowanych w budżecie na 2015 r. w miesiącu: maju i październiku wydatków odpowiednio w rozdziale 75107 § 3030 o kwotę 9 440 zł i w rozdziale 75108 § 3030 o kwotę 5 360 zł, co naruszyło art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.). Dotacja celowa przekazana przez Krajowe Biuro Wyborcze Delegatura we Wrocławiu (wpływ na rachunek budżetu w dniach: 7 maja 2015 r. – 4 720 zł i 20 maja 2015 r. – 4 720 zł) przeznaczona na wypłatę zryczałtowanych diet dla członków komisji wyborczych na wybory Prezydenta RP w planie finansowym (w budżecie gminy) ujęta została w dniu 26 maja 2015 r. W przypadku wyborów do Sejmu i Senatu KBW we Wrocławiu dotację przekazało w dniu 12 października 2015 r. w kwocie 5 360 zł. W planie finansowym (w budżecie gminy) ujęta została w dniu 30 października 2015 r.

Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych stwierdził, że zarzucany czyn wyczerpuje znamiona ustawowe naruszenia dyscypliny finansów publicznych, jednakże mając na uwadze charakter wydatkowanych środków, jak również fakt, że zmiana planu wydatków nastąpiła w tym samym miesiącu, w którym dokonano wydatków (odpowiednio: 15, 1 i 4 dni po dokonaniu wydatku) postanowieniem znak RDFP.WR.701.11.2017 z dnia 22 maja 2017 r. odmówił wszczęcia postępowania wyjaśniającego ze względu na znikomą szkodliwość czynu dla finansów publicznych.

5. Podsumowanie wyników kontroli

Pojedyncze przypadki błędów lub nieprawidłowości ujawnione w trakcie kontroli upoważniają do stwierdzenia, że:

- dotacje celowe na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem określonym w pismach dyrektorów właściwych Delegatur Krajowego Biura Wyborczego adresowanych do poszczególnych jednostek,
- dotacje celowe na przygotowanie i przeprowadzenie referendum ogólnokrajowego wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem określonym w pismach dyrektorów właściwych Delegatur Krajowego Biura Wyborczego adresowanych do poszczególnych jednostek,
- dotacje celowe na przygotowanie i przeprowadzenie wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem określonym w pismach dyrektorów właściwych Delegatur Krajowego Biura Wyborczego adresowanych do poszczególnych jednostek.

Nieprawidłowości, które wystąpiły, a mogły zostać stwierdzone tylko podczas kontroli przedmiotowych zagadnień, wynikały z:

- nieegzekwowania wystawienia przez przewodniczącego albo, z jego upoważnienia, przez zastępcę przewodniczącego właściwej obwodowej komisji wyborczej pisemnego potwierdzenia udziału członków komisji w czynnościach związanych z przeprowadzeniem głosowania oraz ustaleniem wyników głosowania, które powinno stanowić podstawę wypłaty i ustalenia wysokości zryczałtowanej diety, co stanowiło naruszenie § 8 ust. 7 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 14 marca 2011 r. w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych i osobom powołanym w skład inspekcji w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy (M. P. Nr 23, poz. 252 z późn. zm.).

Powyższą nieprawidłowość, stwierdzono:

- w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 9 jednostkach, tj.: M-G Prochowice, M. Koło, G. Gietrzwałd, M. Zawiercie, G. Kroczyce, M. Ostrolęka, M. Nowy Dwór Mazowiecki, M. Łowicz, G. Falków,
- w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w 8 jednostkach, tj.: G. Kroczyce, M. Zawiercie, G. Zielonki, G. Gietrzwałd, M. Koło, M. Łowicz, M. Ostrolęka, G. Falków;
- wydania przez przewodniczącego właściwej obwodowej komisji wyborczej zgody na zwrot członkom komisji, w związku z udziałem w pracach tych komisji, kosztów przejazdu własnym samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem według stawek określonych rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271 z późn. zm.) bez porozumienia przewodniczącego właściwej obwodowej komisji wyborczej z dyrektorem właściwej miejscowo delegatury Krajowego Biura Wyborczego, co stanowiło naruszenie § 4 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 2 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych i osobom powołanym w skład inspekcji w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Parlamentu Europejskiego oraz sposobu dokumentowania dni zwolnienia od pracy.

Powyższą nieprawidłowość stwierdzono:

- w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2 jednostkach, tj. w G. Gietrzwałd i M-G Namysłów,
- w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej G. Gietrzwałd i M-G Namysłów i M-G Trzciel;
- nieegzekwowania od przewodniczącego albo, z jego upoważnienia, od zastępcy przewodniczącego właściwej obwodowej komisji wyborczej podpisania pisma potwierdzającego udział członków komisji w czynnościach związanych z przeprowadzeniem głosowania oraz ustaleniem wyników głosowania, które powinno stanowić podstawę wypłaty zryczałtowanej diety, co stanowiło naruszenie § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 kwietnia 2003 r. w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom obwodowych komisji do spraw referendum w referendum ogólnokrajowym oraz trybu udzielania im dni wolnych od pracy (Dz. U. Nr 75, poz. 676 z późn. zm.).

Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w 9 jednostkach, tj.: G. Kroczyce, M. Zawiercie, G. Gietrzwałd, M. Ostrolęka, M. Koło, M. Nowy Dwór Mazowiecki, M. Łowicz, G. Zielonki, G. Falków;

- wydania przez przewodniczącego właściwej obwodowej komisji wyborczej zgody na zwrot przysługujących członkom komisji, zamieszkającym poza miejscowością stanowiącą siedzibę komisji obwodowej, kosztów przejazdu własnym samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem według stawek określonych w przepisach wydanych na

podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1414 z późn. zm.) bez uzgodnienia powyższej zgody z dyrektorem właściwej miejscowo delegatury Krajowego Biura Wyborczego, co stanowiło naruszenie § 3 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom obwodowych komisji do spraw referendum w referendum ogólnokrajowym oraz trybu udzielania im dni wolnych od pracy.

Powyższą nieprawidłowość stwierdzono w dwóch jednostkach, tj. M-G Namysłów i G. Gietrzwałd.

W trakcie kontroli koordynowanej każdorazowo wypełniano i załączono do protokołu kontroli test dotyczący ewidencji księgowej i prezentowania w sprawozdaniach budżetowych dotacji celowych i ich wydatkowania na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, referendum ogólnokrajowe, wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustalenia kontroli w ww. zakresie wykazały:

- każdorazowo dotacje celowe ujmowano w budżecie stosownie do pism dyrektorów Delegatur Krajowego Biura Wyborczego zawiadamiających o przyznaniu planu wydatków;
- rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i na bieżąco prowadzono księgi rachunkowe budżetu w zakresie zaewidencjonowanych dotacji celowych;
- stwierdzono pojedyncze przypadki:
 - nieprawidłowego ewidencjonowania dotacji i wydatków z nich finansowanych na kontach syntetycznych budżetów Gmin,
 - nieprawidłowego stosowania klasyfikację budżetową wydatków,
 - ewidencjonowania wydatków na podstawie dowodów księgowych nie zawierających wszystkich elementów wymaganych art. 21 ustawy o rachunkowości,
 - nierzetelnego, błędnego, niesprawdzalnego i niebieżącego ewidencjonowania w księgach rachunkowych jednostki budżetowej operacji gospodarczych dotyczących wydatkowania dotacji celowej,
 - nieprawidłowości w zakresie sporządzania sprawozdań budżetowych.

Powyższe nieprawidłowości występują zwykle z różnym nasileniem przy niemal każdej kontroli gospodarki finansowej.

6. Wykaz jednostek objętych kontrolą wg właściwości miejscowej RIO

Lp.	Regionalna Izba Obrachunkowa	Nazwa jednostki kontrolowanej	Lp.	Regionalna Izba Obrachunkowa	Nazwa jednostki kontrolowanej
1.	Białystok	G. Bielsk Podlaski	46.	Szczecin	M-G Barlinek
2.		G. Grodzisk	47.		M-G Bobolice
3.		G. Kuźnica	48.		G. Dolice
4.	Bydgoszcz	M. Brodnica	49.		M-G Dziwnów
5.		G. Koneck	50.		G. Marianowo
6.		M-G Pakość	51.		G. Rewal
7.		G. Rojewo	52.		G. Rymań
8.	Gdańsk	M-G Jastarnia	53.	Warszawa	G. Bodzanów
9.		G. Linia	54.		M. Ostrołęka
10.		M. Malbork	55.		M. Płońsk
11.		G. Pruszcz Gdański	56.		G. Słubice
12.		G. Słupsk	57.		M. Nowy Dwór Mazowiecki
13.	Katowice	G. Kroczyce	58.	Wrocław	M-G Jelcz-Laskowice
14.		M. Sławków	59.		G. Krośnice
15.		M. Wojkowice	60.		G. Malczyce
16.		M. Zawiercie	61.		G. Paszowice
17.		G. Żarnowiec	62.		M-G Prochowice
18.	Kielce	G. Fałków	63.		M. Szczawno-Zdrój
19.		M. Ostrowiec Świętokrzyski	64.		G. Warta Bolesławiecka
20.		M-G Polaniec	65.		G. Zagrodno
21.		G. Ruda Maleniecka	66.		M. Złotoryja
22.		G. Smyków	67.	Zielona Góra	G. Łagów
23.	Kraków	M. Bochnia	68.		G. Santok
24.		M-G Olkusz	69.		M-G Trzciel
25.		G. Zielonki			
26.	Lublin	M. Biłgoraj			
27.		M-G Piaski			
28.		G. Puławy			
29.	Łódź	G. Łowicz			
30.		M. Łowicz			
31.		M-G Wolbórz			
32.	Olsztyn	M-G Biskupiec			
33.		G. Gietrzwałd			
34.		M. Nowe Miasto Lubawskie			
35.	Opole	M-G Namysłów			
36.		M. Opole			
37.		G. Wilków			
38.	Poznań	M-G Kępno			
39.		M. Koło			
40.		M-G Krotoszyn			
41.	Rzeszów	G. Czarna			
42.		G. Dubiecko			
43.		G. Iwierzyce			
44.		M-G Radomyśl Wielki			
45.		G. Skołyszyn			

